

Súd: Okresný súd Svidník
Spisová značka: 3P/25/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8615204933
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 09. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Matúš Tarcala
ECLI: ECLI:SK:OSSK:2016:8615204933.7

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Svidník sudcom JUDr. Matúšom Tarcalom v právnej veci starostlivosti súdu o maloletú R. U. V., nar. XX.XX.XXXX, bytom N. 8, XXX 21 Chotča, zastúpenú kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Prešov, za účasti rodičov: matky U. L. V., nar. XX.XX.XXXX, bytom N. 8, XXX XX N., právne zastúpenej U. U. T., advokátkou so sídlom Kováčska 28, 040 01 Košice a otca R. V., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom B. XX, XXX XX B., o návrhu na úpravu styku blízkych osôb s maloletou podanom navrhovateľmi: 1./ P. U. V., nar. XX.XX.XXXX a X./ U. U. V., nar. XX.XX.XXXX, obaja bytom B. 33, 067 52 Habura, obaja právne zastúpení AZARIOVÁ & RUŽBAŠÁN Law firm s.r.o., so sídlom Kmeťova 26, 040 01 Košice, IČO: 47 237 406 takto

rozhodol:

I. Súd upravuje styk navrhovateľov v 1. a 2. rade s maloletou R. U. V., nar. XX.XX.XXXX a to tak, že navrhovatelia v 1. a 2. rade sú oprávnení stretávať sa s maloletou vždy v posledný víkend v kalendárnom mesiaci nasledujúco:

- v období prvého a druhého mesiaca po právoplatnosti tohto rozsudku v sobotu od XX.XX hod. do 13.00 hod. a nedeľu od 10.00 hod. do 13.00 hod. a to na vopred oznámenom konkrétnom mieste v Stropkove bez prítomnosti matky;

- v období tretieho až šiesteho mesiaca po právoplatnosti tohto rozsudku v sobotu od 10.00 hod. do 15.00 hod. a nedeľu od 10.00 hod. do 15.00 hod. a to na vopred oznámenom konkrétnom mieste v okrese Svidník, Stropkov alebo Bardejov bez prítomnosti matky;

- od siedmeho mesiaca po právoplatnosti tohto rozsudku v sobotu od 9.00 hod. do 17.00 hod. a nedeľu od 9.00 hod. do 17.00 hod. bez prítomnosti matky.

Za posledný víkend v kalendárnom mesiaci sa na účely tohto rozhodnutia považuje aj ten víkend, v ktorom sobota prípadne na posledný deň v kalendárnom mesiaci.

II. Navrhovatelia v 1. a 2. rade sú povinní v období prvých šiestich mesiacov po právoplatnosti tohto rozsudku vždy najneskôr 20 hodín pred realizáciou styku oznámiť e-mailom kolíznemu opatrovníkovi a Okresnému súdu Svidník konkrétne miesto, na ktorom bude styk realizovaný.

III. Navrhovatelia v 1. a 2. rade sú povinní maloletú na začiatku styku prevziať a po skončení styku odovzdať pred miestom bydliska matky matke.

IV. Matka je povinná maloletú na styk s navrhovateľmi riadne pripraviť a odovzdať im ju do starostlivosti v mieste svojho bydliska v stanovený čas.

V. Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Návrhom podaným na tunajšom súde dňa 14.09.2015 žiadali starí rodičia maloletej PhDr. U. V. a U. V. (ďalej aj "navrhovatelia"), aby súd upravil ich styk s maloletou tak, že budú oprávnení stretávať sa s ňou vždy prvý víkend v mesiaci a to v piatok od 15.00 hod. do 19.00 hod. a v sobotu od 7.00 hod. do 19.00 hod. bez prítomnosti matky maloletej a vždy tretí víkend v mesiaci v piatok od 15.00 hod. do nedele do 18.00 hod. bez prítomnosti matky maloletej, pričom navrhovatelia budú povinní maloletú v čase prvého a tretieho víkendu v mesiaci vyzdvihnúť v piatok o 15.00 hod. v materskej škole O. a v ostatných termínoch sú navrhovatelia a matka povinní odovzdať si navzájom maloletú riadne pripravenú pred bytom matky.

2. Návrh odôvodnili tým, že dňa 26.08.2013 začalo na návrh Alexandra V. ako otca maloletej konanie o rozvod manželstva proti odporkyni Mgr. L. V., pričom manželstvo bolo rozsudkom zo dňa 04.09.2014 rozvedené. V súčasnosti prebieha pod sp. zn. 2P/16/2015 konanie o úpravu rodičovských práv a povinností rodičov k maloletej dcére. Od podania predmetného návrhu dňa 26.08.2013 začalo zo strany matky maloletej k znemožňovaniu styku otca ako aj navrhovateľov s maloletou. Matka maloletej sa presťahovala aj s maloletou k svojim rodičom do obce Chotča, znemožňovala otcovi a starým rodičom návštevy v domácnosti, odmietala im maloletú prenechať, poskytovať akékoľvek informácie o maloletej a umožňovať ich stretnutia, či akúkoľvek formu styku. Preto podal otec návrh na nariadenie predbežného opatrenia na zabezpečenie jemu ako aj jeho rodine aspoň čiastočnú realizáciu jeho rodičovských práv. Aj napriek existencii právoplatného a vykonateľného rozhodnutia o predbežnom opatrení sa otec maloletej do dnešného dňa nevie domôcť svojich práv a styku s maloletou a to aj napriek tomu, že podal návrh na súdny výkon rozhodnutia. Otec maloletej pracuje v zahraničí a územie SR navštevuje raz mesačne za účelom realizácie styku, ktorému je ale bránené. Navrhovatelia ako starí rodičia majú eminentný záujem o stretnutia s vnučkou, aby mohli prehľbovať a budovať citový vzťah s maloletou a chcú jej vykompenzovať neprítomnosť otca. Navrhovanou úpravou styku by bol prostredníctvom nich zabezpečený aj kontakt s otcom napr. prostredníctvom Skype komunikácie, ktorému je zo strany matky bránené. Navrhovatelia ďalej uviedli, že od januára 2014 do júna 2015 sa uskutočnila mailová komunikácia navrhovateľov s matkou maloletej, kde ju žiadali aspoň na krátke stretnutie za prítomnosti matky na neutrálnom mieste, pričom matka buď nereagovala, alebo uviedla, že už má svoj program. Navrhovatelia žiadajú upraviť styk s maloletou ako jej blízke osoby v zmysle § 25 ods. 5 zákona o rodine a § 116 Občianskeho zákonníka. S poukazom na články 5 a 8 Dohovoru o právach dieťaťa navrhovatelia konštatovali, že dieťa má právo na zachovanie nielen vzťahov s rodičmi ale aj na zachovanie svojej totožnosti a rodinných zväzkov v súlade so zákonom, pričom Dohovor uznáva aj zodpovednosť členov širšej rodiny. Navrhovatelia ďalej uviedli, že matka maloletej sa od podania návrhu na rozvod snaží o zamedzenie styku otca a navrhovateľov s maloletou, čím dochádza k nenapraviteľnej ujme spôsobovanej aj maloletej, keďže tá má k navrhovateľom vytvorené silné citové puto, ktoré teraz nie je možné rozvíjať a vzhľadom na nízky vek maloletej môže dôjsť k vážnemu odcudzeniu sa. Neobstojí názor matky, že len ona ako rodič, ktorý má dieťa v osobnej starostlivosti, je oprávnená rozhodnúť kedy a s kým sa bude stýkať maloletá, prípadne, že by stykom starých rodičov s maloletou mala byť obmedzovaná matka vo výkone svojich rodičovských práv a povinností. Dieťa má právo na lásku a starostlivosť aj starých rodičov a ak sa dieťaťu toto právo upiera, musí štát prostredníctvom súdu zabezpečiť, aby toto právo bolo zabezpečené. Maloletá navrhovateľov pozná, má k ním silné citové puto a v ich prítomnosti sa správa bezprostredne a uvoľnene, o čom svedčia pripojené fotografie z mája, septembra a decembra 2014, nakoľko už od narodenia až po moment, keď matka odišla s maloletou za otcom do Rakúska, žili v dome navrhovateľov. Taktiež pri príležitosti narodenín maloletej v máji 2015 sa uskutočnilo stretnutie navrhovateľov s maloletou v materskej škôlke, ktoré prebehlo pokojne, maloletá sa tešila, že ich po dlhšom čase vidí a pri ich odchode chcela ísť s nimi. Priebeh stretnutia však sprevádzalo nevhodné správanie učiteľky, ktorá ich opakovane vyzývala, aby opustili areál materskej školy a pokúšala sa kontaktovať matku. Navrhovatelia sa navyše ako starí rodičia cítia diskriminovaní v porovnaní s druhými starými rodičmi maloletej, ktorí majú neobmedzenú možnosť na styk s vnučkou, keďže bývajú v spoločnom dome.

3. Matka maloletej vo vyjadrení k návrhu uviedla, že navrhovatelia žiadajú upraviť ich styk s maloletou na takmer rovnaký čas, ako je upravený styk otca s maloletou predbežným opatrením Krajského súdu v Prešove, čím sa dostávajú do priamej časovej kolízie, a tak by navrhovaná úprava styku priamo zasahovala do právoplatného a vykonateľného rozhodnutia krajského súdu. Matka ďalej uviedla, že nesúhlasí s navrhovanou úpravou styku v rozsahu každého tretieho víkendu v mesiaci od piatku 15.00 hod do nedele 19.00 hod., pretože vzhľadom na nízky vek maloletej, opakujúce sa privolávanie policajtov otcom k doterajším súdnym stykom s dcérou, jeho viditeľnú snahu o vyvolávanie konfliktov, ktorým svedkom je aj maloletá, k čomu dochádza za aktívnej podpory jeho rodičov (navrhovateľov), čo

negatívne vplýva na jej psychiku a vzhľadom na zreteľné odmietavé postoje maloletej k otcovi, ako aj jeho rodičov, nie je možné racionálne očakávať, že by maloletá ostala u navrhovateľov na celý víkend aj s prespaním bez prítomnosti matky. Počas priebehu konania na súde sa preukázalo, že úprava styku maloletej s otcom bez prítomnosti matky ohrozuje maloletú na zdraví a predstavuje neúmernú záťaž pre dieťa po všetkých stránkach, pretože dieťa je silne naviazané na matku, čo prejavuje plačom a protestom a odmietaním stretnutí s otcom bez matkinej prítomnosti. Podľa názoru matky budovanie a upevňovanie vzťahu otca ako aj jeho rodičov s maloletou by malo prebiehať postupne, pozvoľne, v hodinových intervaloch a hlavne za prítomnosti matky a to v prostredí, ktoré maloletá dobre pozná, aby si takto maloletá nenásilnou formou budovala postupný vzťah s otcom a jeho rodičmi. Otec to doteraz nepochopil, pretože aj napriek silnej fixácii dieťaťa na matku sa silným (násilným) spôsobom dožaduje stretávania s dcérou. Na ozrejenie matka predkladá prehľad stretnutí otca dieťaťa s dcérou, z ktorého vyplýva, že počas celého roka 2015 otec bezdôvodne zanedbával vzťah k dcére, neudržiaval s ňou kontakt, nezaujímal sa o ňu, nevykonával svoje rodičovské práva a ani inak nezabezpečoval výchovu dcéry, hoci mu v tom nebránila závažná prekážka. Matka razantne odmieta tvrdenia navrhovateľov v návrhu, pretože ona podľa jej slov nikdy nebránila otcovi v stretávaní sa s maloletou a ani do budúcnosti tomu brániť nebude. Podľa jej názoru navrhovateľa chcú suplovať záujem otca o osobné stretávanie sa s dcérou, avšak podľa Zákona o rodine za starostlivosť a výchovu detí zodpovedajú rodičia a nie starí rodičia. Podanie navrhovateľov matka hodnotí ako právne ničím nepodložené, nedôvodné, sebecké a necitlivé. Maloletá nikdy nežila (nebývala) v spoločnej domácnosti navrhovateľov a to ani len na sebe menší čas a ani oni ju nenavštevovali v jej domácom prostredí, čoho výsledkom je to, že maloletá síce starých rodičov pozná, ale určite nie, ako citovo blízkych ľudí. Matka ďalej uviedla, že ak by bolo dieťa vystavené necitlivým a nadmieru sebeckým konaniam aj zo strany navrhovateľov, ako to je v prípade otca, dieťa by to určite psychicky nezvládlo a je len otázka času, kto by zato aj napriek varovaniam a apeláciám matky prevzal zodpovednosť. Práve pre existenciu týchto obáv absentuje v tejto veci potreba zásahu súdu, aby tento svojim rozhodnutím upravoval styk blízkych osôb s maloletou. Podľa názoru matky sa blízke osoby podľa § 116 Občianskeho zákonníka nestávajú blízkymi len podľa názvu, ale hlavne podľa svojho konania, správania sa a skutočného sledovania záujmov voči osobe, ktorej majú byť blízke. Pre takéto riešenie úpravy styku by musela existovať odôvodnená potreba nevyhnutnej úpravy ich vzájomných práv a povinností a tá by musela byť determinovaná existenciou o bezprostrednej hrozby vzniku ujmy na nich. Avšak v tejto veci ak neexistuje žiadne bližšie citové puto medzi navrhovateľmi a maloletou, tak nemôže relevantne vzniknúť u navrhovateľov žiadna ujma. Maloletá totiž nemôže za to, že navrhovateľa si s ňou doposiaľ z vlastnej viny nevytvorili žiaden bližší citový vzťah. Matka ďalej konštatovala, že navrhovateľa sa správajú deštruktívne voči nej, keď sú rušivým elementom pri stretnutí otca s maloletou, verbálne sa navádzajú do matky, osočujú ju, ohovárajú a poškodzujú jej dobré meno pred policajtmí a to aj za prítomnosti dieťaťa. Navrhovateľa sa každému vyhrážajú a zastrášujú podaniami trestných oznámení, stretnutia s dcérou riešia cestou polície, čo je veľká pravdepodobnosť aj do budúcnosti. Matka dala do pozornosti stretnutia dcéry s otcom v XX.XX.XXXX (02.05.2014, 06.09.2014 a 07.09.2014 aj s prespatím ako aj 05.12.2014 a 06.12.2014 bez prespatia), ktoré malo na maloletú veľmi negatívny vplyv, nalomili jej psychiku a vážne ohrozili jej život s možnými následkami do konca života. K prvému vážnemu konaniu došlo počas stretnutia otca s maloletou bez prítomnosti matky v HXX.XX.XXXX, dňa 02.05.2014, kedy otec spolu s navrhovateľmi zlým zaobchádzaním s maloletou vážne poškodili jej zdravie, v dôsledku čoho musela byť maloletá hospitalizovaná na detskom oddelení NsP vo Svidníku od 03.05.2014 do 05.05.2014. Odopreli jej spánok, oddych a nedodržiali liečebný režim, o ktorom bol otec informovaný, pričom dieťa otec odovzdal vystresované, vyčerpané, vysilené, hladné, dehydrované a špinavé, čím zapríčinil zhoršenie jej zdravotného stavu, o čom svedčí odborné vyjadrenie PhDr. Dezidera Kofaja - znalca z odboru psychológia zo dňa 03.06.2014 a Správa z psychologického vyšetrenia klinického psychológa PhDr. Márie F. zo dňa 24.07.2014. Z dôvodu závažnej reakcie na stres bolo dieťa vyšetrené 14.08.2014 aj na pedopsychiatrickej ambulancii v Košiciach MUDr. Teréziou Rosenbergerovou. Uvedení psychológovia a pedopsychiatricka sa zhodli, že dieťa je veľmi silno citovo naviazané na matku. Matka ďalej poukázala na styk otca s maloletou realizovaný cez víkend 06.09.2014 a 07.09.2014, kedy otec zneužil svoje rodičovské práva a povinnosti a úmyselne a účelovo nechal dieťa prenocovať vo svojom rodičovskom dome aj napriek záverom znalkyne PhDr. Dariny Hubovej, ktorá v závere odporučila, realizovať styk bez prespania u otca a to najmä v záujme dieťaťa, ktoré ešte nie je citovo odpútané od matky a noc bez matky by nemuselo emocionálne komfortne zvládať. Matka uviedla, že dieťa jej kričalo a plakalo do telefónu a keď matka prišla pre dieťa, podľa tvrdenia maloletej jej navrhovateľka jednou rukou mala držať ústa a druhou držala, aby nešla k matke. Otec maloletej po vstupe matky na dvor za plačúcim hlasom dcéry matku fyzicky napadol a surovo ju vyhodil z dvora a neskôr na ňu podal trestné oznámenie za porušovanie domovej slobody a vstup na súkromný

pozemok. Otec a navrhovatelia tým narušili autonómiu dieťaťa, poškodili jej psychický stav, o čom svedčí správa o kontrolnom psychologickom vyšetrení PhDr. Dezidera Kolaja zo dňa 12.09.2014. Matka taktiež poukázala na stretnutie otca a navrhovateľov s dcérou v dňoch 06.12 a 07.12.2014 v rodičovskom dome v Habure bez prítomnosti matky a bez prespania, kedy došlo k zbytočnému stresu a traumatizácii dcéry a celkovému akútnemu regresnému zhoršeniu jej zdravotného stavu. Dieťa odovzdali matke v zlom stave, vyčerpané, unavené, zoslabnuté až vysilené, neučesané, špinavé, hladné a v igelitovej taške mala popísané veci. Následne matka vyhľadala odbornú pomoc, pričom psychologička PhDr. Mária Sadivová podala správu dňa 12.12.2014 a pedopsychiatricka MUDr. Rosenbergerová dňa 08.01.2015. Podľa názoru matky sú všetky tieto správy, ktoré otec spochybňuje, dôkazom toho, že styk realizovaný v rodičovskom dome v Habure nebol v prospech zdravého fyzického a psychického vývoja maloletej, závažným spôsobom poškodil jej zdravie s možnými následkami až do konca života. Slovo „B.“ maloletá neznáša a evokuje v nej negatívne spomienky, ktoré prežila v cudzom prostredí, na ktoré maloletá nie je zvyknutá. Matka ďalej poukázala na nariadený súdny výkon rozhodnutia 05.09.2015 a 06.09.2015 realizovaný na návrh otca a na to, že ten bol taktiež na úkor zdravia maloletej a spôsobil jej závažnú psychickú ujmu. Otec podľa matky sledoval len svoj sebecký záujem, nebral ohľad na maloletú a podľa jeho vyjadrenie dcéra musí ísť, pretože on má rozhodnutie krajského súdu. Následkom toho bolo denné a nočné pomočovanie maloletej, o čom svedčí správa PhDr. Márie Sadivovej zo dňa 07.09.2015, ktorá odporúča pozastaviť styk dieťaťa s otcom až do celkového upokojenia sa dieťaťa, čo predstavuje 1 rok. Matka je presvedčená, že navrhovatelia nemajú úprimný záujem o maloletú, pričom poukázala na to, že navrhovatelia predložili k návrhu 2 roky starú e-mailovú komunikáciu, ako aj CD záznamy s fotografiami, ktoré majú svedčiť o ich puto s maloletou, avšak opak je pravdou, ide len o výmysly, podsúvanie a zneužívanie komunikácie s dcérou vo svoj prospech. Za jediný pravdivý údaj v dôkazovom materiály navrhovateľov matka považuje to, že navrhovatelia dňa 02.06.2015 (tyždeň pred narodeninami maloletej) navštívili materskú školu v R.. Avšak násilnou formou sa dožadovali stretnutia s maloletou, pričom ich impulzívne a arogantné správanie odsúdili všetci zamestnanci, rodičia a celé okolie. Matka sa ďalej vyjadrila k školskej akcii (karnevalu), ktorý sa uskutočnil dňa 05.02.2015. V tento deň sa mal uskutočniť styk otca s maloletou, ktorý sa akcie nezúčastnil a ani jej to neoznámil. Namiesto otca sa tam o 15.00 hod. objavili navrhovatelia, čo negatívne ovplyvnilo dovtedy spontánne a bezstarostné správanie sa maloletej, ktoré sa rýchlo zmenilo. Maloletá prestala tancovať, pôsobila vystrašene a opakovala, že sa bojí a chce ísť domov. Matka nechcela, aby sa táto akcia pre maloletú skončila, a preto sa ju najmenej 5 minút snažila dostať do kruhu, kde tancovali deti. Maloletá opakovala, že sa bojí deda a baby haburskej, na čo učiteľky reagovali tak, že jej riaditeľka odovzdala cenu za karnevalovú masku a matka s maloletou išla do šatne, kde zistila, že maloletá sa pomočila, čo je dôkazom toho, že maloletá musela v minulosti prežiť v súvislosti s navrhovateľmi nejaký veľký stres alebo traumy, ktoré sa s ich príchodom na karneval prejavili. Keď sa následne matka pokúsila odísť s maloletou v náručí, vo dverách ju zastavila navrhovateľka a s nenávisťou v očiach na matku kričala, že je šialená, čo počula aj maloletá a iné deti. Aj táto situácia vyvolala u maloletej stres, ktorý vyústil do pomočovania, čo ale otca a navrhovateľov nezaujíma a naďalej matku očierňujú a ohovárajú pred súdmi a políciou, kde na ňu podali množstvo trestných oznámení. Podľa názoru matky nie sú v tejto veci splnené podmienky pre vyhovieť návrhu a to ani podmienka, že by rozhodnutie malo byť v záujme maloletého dieťaťa a ani podmienka individuálnych pomerov v rodine, pretože situácia je umelo vytvorená pobytom otca v zahraničí. Jeho pobyt v zahraničí iba preukazuje uprednostňovanie jeho vlastných sebeckých záujmov, otca k tomu nikto nenútil a môže to zmeniť. Otec sa mohol zamestnať na Slovensku v blízkosti maloletej aj keď možno s nižším platom, čo však neurobil. Vzhľadom na vyššie uvedené dôvody žiadala matka návrh navrhovateľov ako nedôvodný v celom rozsahu zamietnuť.

4. Kolízny opatrovník vo vyjadrení k návrhu uviedol, že ak nedôjde medzi navrhovateľmi a matkou dieťaťa k dohode, navrhujú v záujme priaznivého psychického vývinu a zachovania rodinných a citových väzieb v rámci širšej rodiny styk starých rodičov s vnučkou upraviť, avšak so zohľadnením denného režimu dieťaťa, postoj dieťaťa k starým rodičom a zvážením prítomnosti matky pri styku. Poukázal na to, že ÚPSVaR vykonal osobný pohovor s dieťaťom bez prítomnosti matky a starých rodičov a za prítomnosti psychologičky ÚPSVaR v izbe maloletej. Matka súhlasila s primeraným výsluchom maloletej aj keď upozornila, že maloletá navštevuje psychologičku, ktorá neodporúča vypočúvanie dieťaťa. Kolízny opatrovník na základe prešetrenia pomerov v domácnosti matky zistil, že maloletá má vytvorené vhodné podmienky pre svoj vývin, matka sa o dieťa vzorne stará a jej život nie je v domácnosti ohrozený. Kolízny opatrovník charakterizuje maloletú ako veľmi bystré dieťa, ktoré vníma konflikt medzi rodičmi a vníma ich veľmi zlú komunikáciu. Vyrastá pri matke, ktorá sa jej neustále venuje, preto je aj pochopiteľné, že maloletá je na matku citovo naviazaná a sčasti preberá jej negatívny postoj k otcovi. Tento postoj

zo strany maloletej je prezentovaný aj voči starým rodičom, ktorí žijú v M., kde maloletá odmieta chodiť. Kolízny opatrovník konštatoval, že pokiaľ rodičia nezačnú medzi sebou pekne komunikovať, nezačnú sa vzájomne rešpektovať a nebudú sa snažiť upokojiť napätú situáciu, nebude sa realizovať styk otca s maloletou. Pre zlepšenie vzťahu medzi rodičmi a komunikácie medzi nimi je potrebné, aby s rodinou pracoval psychológ. Podľa názoru kolízneho opatrovníka je v záujme maloletej, aby na výchove maloletej sa podieľal aj otec, nie len matka. To si musia uvedomiť obaja rodičia a musia sa snažiť zlepšiť vzájomnú komunikáciu a upokojiť napätú situáciu. Kolízny opatrovník navrhol v konaní predvolať a vypočuť psychologičku PhDr. Sadivovú, ktorá s maloletou pracuje a ktorá môže kompetentne posúdiť zdravotný stav dieťaťa.

5. Otec maloletej vo vyjadrení k návrhu uviedol, že s návrhom súhlasí, a preto navrhuje upraviť styk podľa návrhu, resp. podľa uváženia súdu vhodnejším spôsobom tak, aby bolo zabezpečené právo dieťaťa na styk so širšou rodinou (starými rodičmi), keďže matka tieto stretnutia dobrovoľne neumožňuje. Z dôvodu výkonu práce otca v zahraničí má do právoplatného skončenia konania o úprave styku on upravený styk len predbežným opatrením v rozsahu len prvého víkendu v mesiaci v piatok za prítomnosti matky a v sobotu a nedeľu bez prítomnosti matky, kde sa nie vždy môžu tohto styku zúčastniť starí rodičia (navrhovateľka taktiež pracuje v zahraničí a v prvý víkend v mesiaci sa nezdržiava na Slovensku). Na prehĺbovanie vzťahov medzi maloletou a starými rodičmi je tak pre maloletú ako aj starých rodičov prínosné navzájom sa stretávať. Aj vzhľadom na závery znalkyne PhDr. Halašovej, PhD., otec navrhol upraviť styk starých rodičov s maloletou bez prítomnosti matky, pričom aj s ohľadom na vek maloletej (v júni 2016 bude mať 5 rokov) a na to, že bez problémov zvláda pobyt v predškolskom zariadení 5 dní v týždni, v rozsahu niekoľkých hodín nie je nevyhnutná prítomnosť matky pri styku.

6. Na prejednanie veci súd nariadil pojednávanie, na ktorom vykonal dokazovanie výsluchom navrhovateľov a matky maloletej, listinnými dôkazmi, pričom podľa § 204 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len "CSP") oboznámil obsah celého spisu a prečítal alebo oboznámil obsah len tých listín, ktoré neboli účastníkom doručené alebo ktoré namietali a to: správu MUDr. Rosenbergerovej na čl. 55-56, správu MUDr. Sadivovej na čl. 57-58, správu MUDr. Dezidera Koľaja na čl. 59-60, správu z psychologického vyšetrenia PhDr. Márie Sadivovej, správu Dr. Dezidera Koľaja zo dňa 12.09.2014, predposledný odsek str. 9 rozsudku KS v Prešove na čl. 83, znalecký posudok PhDr. Dariny Hubovej č. 47/2014, znalecký posudok č. 51 znalkyne PhDr. Marty Halášovej, PhD., na čl. 119-134, vyjadrenie k návrhu, vyjadrenie ku jednostrannému poskytnutiu informácii zo strany starých rodičov, správu a z psychologického vyšetrenia Márie Sadivovej zo dňa 8.9.2015, doklad o o práceneschopnosti, výmenný lístok na čl. 162, prehľad stretnutí otca s maloletou na čl. 163-166, e-mailovú komunikáciu matky maloletej s otcom na čl. 167-174, vyjadrenie ÚPSVaR zo dňa 14.3.2016, žiadosť o odročenie pojednávania na čl. 184, doklad o práceneschopnosti na čl. 185-186, vyjadrenie otca k návrhu starých rodičov na čl. 188-190 a prílohy na čl. 191-192, podanie matky maloletej zo dňa 18.5.2016, správu MUDr. Vočkovej na čl. 198, správu o kardiologickom vyšetrení u MUDr. Ivety Višnaiovej, správu Dr. Rosenbergerovej zo dňa 17.3.2016, správu z psychologického vyšetrenia Dr. Sadivovej zo dňa 18.2.2016, zápisnicu o pojednávaní o prejednávaní priestupku na čl. 215-220, správu MUDr. Vočkovej zo dňa 7.12.2014, e-mailovú komunikáciu na čl. 232-234, zápisnicu o pojednávaní vo veci 2P/16/2015 zo dňa 2.6.2016 a to v časti výpovede znalkyne Marty Halášovej, Phd., na čl. 307-309, úradný záznam zo dňa 14.09.2016. Súd taktiež vykonal dokazovanie fotografiami a videami predloženými navrhovateľmi na CD-nosiči z prílohovej obálky na čl. 18 a DVD-nosiči z prílohovej obálky na čl. 224.

7. Na pojednávaní navrhovateľa upravili svoj návrh a to tak, že žiadali, aby súd upravil ich styk s maloletou na každý posledný víkend v mesiaci v sobotu od 9.00 hod. do 17.00 hod. a v nedeľu od 9.00 hod. do 17.00 hod. a teda bez prespania, avšak bez prítomnosti matky.

8. Navrhovateľ vo svojej výpovedi na pojednávaní uviedol, že ich syn podal návrh na rozvod manželstva, v ktorom sám navrhol zveriť maloletú do starostlivosti matky, určiť výživné 200,- Eur mesačne a upraviť styk. V prvých dvoch podmienkach mu bolo vyhovené, no problém nastal pri styku. Matka neumožňuje otcovi stýkať sa s maloletou a robí všetko, aby sa styk neuskutočnil. To bol aj dôvod, prečo otec podal návrh na nariadenie predbežného opatrenia. Preto nie je pravdou to, že by sa mal otec mstiť matke. Ešte v roku 2014 keď prišla maloletá k nim ako starým rodičom, maloletá spontánne vystúpila z auta a objala navrhovateľku okolo krku, čo je aj na videu, ktoré predložili. Konštatoval, že ak matka namietala MUDr. Vočkovú, tak tú navštívili cestou z G. len preto, že chceli maloletú chrániť a ako reakciu na

predošlé stretnutie, po ktorom ich matka obvinila, že vrátili dieťa dehydratované, počúrané, zanedbané a že na druhý deň muselo skončiť na pohotovosti. Len z opatrnosti navštívili MUDr. Vočkovú, aby im dala potvrdenie o tom, že dieťa je zdravé a v poriadku. Navrhovateľ spochybnil dôveryhodnosť vyjadrení PhDr. Sadivovej a MUDr. Rosenbergerovej, pretože sú založené jednostranne. Túto situáciu je možné vyriešiť návštevou maloletej v ich domácnosti za prítomnosti nezaujatej osoby za prítomnosti navrhovateľov. Navrhovateľ uviedol, že s maloletou boli naposledy v kontakte v decembri 2014, kedy bola u nich v Habure naposledy. Odvtedy ju videli dvakrát - v júni 2015, keď ju boli navštíviť v škôlke a potom na karnevale. Ak v návrhu uviedli, že maloletá u nich bývala, tak išlo len o zlé pochopenie, maloletá u nich prespávala v X., chodili k nim na víkendy, no stabilne tam nebývala. Vždy tam prespávala za prítomnosti matky, niekedy aj so synom, keď bol doma. Podmienky v B. pre pobyt maloletej sú vytvorené, bolo to aj predmetom šetrenia. Dieťa má samostatnú izbu, ktorá bola zariaďovaná pre ich syna. Navštevuje ju aj ich druhá vnučka. Navrhovateľ pracoval ako učiteľ a teraz vedie sociálne služby. Svoj vzťah k matke necharakterizoval ako dobrý. Matka naňho podľa jeho vyjadrenia podala viaceré trestné oznámenia, sťažnosť na Úrad Prešovského samosprávneho kraja, označila ho za mafiána, boli vykonané viaceré kontroly, čo vzbudzuje napätie a taktiež sťažnosť na výsledky kontroly. Nič sa nepreukázalo, a preto sa on musí brániť.

9. Navrhovateľka vo svojej výpovedi na pojednávaní potvrdila, že to čo uviedol navrhovateľ vo svojej výpovedi, je pravda. Ich vzťah s maloletou bol dobrý, až do rozvodu chodila pravidelne k nim. Majú vytvorené podmienky, aby maloletá mohla byť u nich, majú s ňou citové väzby, čo potvrdzujú aj videá, ktoré predložili. Matka predkladá rôzne správy a posudky, ale nikto neprihliada na znalecké posudky, ktoré boli vykonané. Podľa jej názoru dieťa potrebuje aj širšie rodinné zázemie a ak starí rodičia Y. môžu byť s maloletou, prečo by nemohli aj oni. Dieťa je v starostlivosti matky a ona je zodpovedná za to, v akom stave dieťa je. Navrhovateľka ďalej uviedla, že vyštudovala filozofickú fakultu, pôsobila ako učiteľka, potom ako vychovávateľka a potom ako riaditeľka školy, ako profesorka na strednej škole a teraz je na dôchodku a pracuje ako opatrovateľka v Rakúsku. Potvrdila, že bola prítomná pri realizácii styku otca s maloletou, keď bola volaná polícia. Svoj vzťah k matke charakterizovala ako pôvodne ideálny, no teraz nepriateľský.

10. Matka maloletej vo svojej výpovedi na pojednávaní uviedla, že s úpravou styku nesúhlasí s poukazom na už uvedené riziká s tým spojené. Konštatovala, že styk je nerealizovateľný, navrhovatelia chcú styk, ktorý nežiada ani otec. Maloletá sa mala sama vyjadriť, že do P. ísť nechce a je potrebné rešpektovať jej názor. Podľa jej názoru ju chcú navrhovatelia vytesniť ako matku zo života dieťaťa, pričom pri výchove dieťaťa sú prvoradí rodičia a až potom starí rodičia. Dieťa je od 2 a pol roka veku konfrontované s políciou, ktorú privolávajú navrhovatelia s otcom. Vo vzťahu k MUDr. Vočkovej uviedla, že ide o rodinnú známu navrhovateľov, ktorá nie je psychológom. Konštatovala, že nebolo preukázané, že by vykopla bránku navrhovateľov a že GP SR rieši násilie na dieťati zo dňa 05.09. a 06.09.. Otec aj napriek znaleckému posudku Dr. B., podľa ktorého by bolo pre dieťa najlepšie, aby sa styk realizoval bez prespatia, vykonal takýto styk. Nie je pravdivé tvrdenie navrhovateľa, že by matke nevrátili dieťa v zlom stave. Naposledy bolo dieťa v XXXX, aj za jej prítomnosti v máji 2013, avšak aj keď tam chodili, museli často nakúpiť oni, pretože podľa matky tam nebolo ani navarené a ani upratané. Podľa nej má dieťa averziu voči B.. Svoj vzťah k navrhovateľom charakterizovala ako nie veľmi dobrý, pretože ju osočujú vo svojich podaniach. Nahrávky predložené navrhovateľmi považuje za zmanipulované a nimi navrhovaných svedkov považuje za nedôveryhodných, pretože sú to napr. podriadení navrhovateľa alebo rodinní príbuzní navrhovateľov. Ďalej uviedla, že otec nerealizuje styk tak, ako ho má upravený predbežným opatrením, ale chodí len vtedy, keď má byť styk realizovaný bez prítomnosti matky, kedy ho sprevádzajú aj navrhovatelia. Matka konštatovala, že ona volala políciu raz a to 06.09., kedy navrhovatelia, resp. otec zadržovali dcéru. Urobila tak preto, lebo otec jej pred maloletou povedal, že ju večer privezie, no potom jej oznámil, že to neurobí. Matka sa riadila tým, čo jej povedala JUDr. Z., a teda že styk by mal byť upravený za prítomnosti matky. Rodičia matky boli prítomní na karnevale, chodia na všetky takéto akcie a maloletá má s nimi ako aj so súrodencami matky fantastický vzťah. Matka ďalej uviedla, že neumožnila navrhovateľom styk s maloletou preto, že z ich strany to bolo navrhované podľa jej názoru direktívnym spôsobom, a oni jej to diktovať nebudú. Mohli ju kontaktovať pokojne, kontakt na ňu majú. Navrhovatelia podľa matky nie sú blízkymi osobami maloletej a B. je pre ňu cudzím prostredím. Konštatovala, že s maloletou navštevuje PhDr. Sadivovú a na jej odporúčanie aj pedopsychiatricku MUDr. Rosenbergerovú a to pravidelne od roku 2014. V minulosti navštevovali aj iných psychológov za účelom konzultácií. PhDr. Sadivová vyšetrovala len maloletú, starých rodičov nepozná. S otcom bol naposledy realizovaný styk vo

februári 2016. V júli síce otec prišiel, no maloletá s ním nechcela ísť, v auguste neprišiel vôbec. Otec platí výživné vo výške 200,- Eur mesačne a momentálne sa riešia rodinné prídavky cez Rakúske úrady.

11. Z e-mailovej komunikácie medzi navrhovateľkou a matkou maloletej (v spise na č.l. 11 až 16), ktorej autentickosť žiaden z účastníkov nespochybnil, súd zistil, že navrhovateľka e-mailom dňa 24.01.2014 požiadala matku maloletej o stretnutie s maloletou tak, aby matka navrhla deň (sobota alebo nedeľa) a čas stretnutia, na čo matka odpísala, že ju teší záujem, no s maloletou už majú program na celý víkend. K tomu navrhovateľka odpísala matke v ten istý deň, že veta o inom programe im je príliš známa, aby verili v jej úprimnosť, je im ľúto jej správania a budú trpezlivo čakať, kedy matke život ukáže a pochopí jeho podstatu. Navrhovateľka konštatovala, že aj oni rovnako ako rodičia matky majú radi svoju vnučku a nie je v moci matky, aby to ovplyvnila, pričom navrhovateľka navrhla matke, aby matka navrhla termín, ktorý jej vyhovuje. Dňa 01.02.2014 navrhovateľka požiadala matku o stretnutie s maloletou aspoň na pol hodiny počas víkendu s tým, aby matka oznámila miesto a čas. Taktiež dňa 22.02.2014 o 7:08 navrhovateľka pozvala matku maloletej s maloletou do cukrárne v Stropkove so žiadosťou, aby si našla pol hodinku čas a oznámila čas stretnutia. Dňa 02.06.2015 matka maloletej e-mailom poďakovala navrhovateľom za darčeky pre Sašku s konštatovaním, že je smutné, že to robia poza jej chrbát. Na to navrhovateľka odpísala e-mailom adresovaným maloletej, že ju ľúbia a želajú jej všetko najlepšie k narodeninám s tým, že mamka raz pochopí, že sa to z hlavičky maloletej vymazať nedá. K tomu matka odpísala, že pozdrav odovzdala a dúfa, že navrhovatelia pochopia, že maloletá má svojich rodičov, ktorí zodpovedajú za jej psychický a fyzický vývin a žiada, aby jej navrhovatelia prestali ubližovať. V hlavičke maloletej podľa matky zostali negatívne spomienky z 06.09.2014, kedy ju bezcitne a chladnokrvne zadržovali cez noc a nedovolili jej, aby sa stretla so svojou matkou, pričom na túto traumu F. nikdy nezabudne.

12. Z e-mailovej komunikácie medzi navrhovateľkou a matkou maloletej (v spise na č.l. 232 až 234) súd zistil, že 04.06.2016 navrhovateľka poprosila matku o stretnutie s maloletou v súvislosti s jej blížiacimi sa narodeninami v pondelok 06.06.2016, pretože v utorok navrhovateľka cestuje do Rakúska. O stretnutie požiadala v XX.XX o 15.30 hod., kde by maloletú aj matku pozvali do cukrárne a odovzdali jej darček. Dňa 06.06.2016 o 8:16 hod. navrhovateľka napísala matke, že dosiaľ nemá odpoveď na predošlú prosbu o stretnutie, a preto ak do dopoludnia neoznámí, či bude o 15.30 alebo aj o polhodinu neskôr v cukrárni, nech sa nečuduje, že sa zariadia po svojom a darček vnučke odovzdajú. Na to matka odpísala v ten istý deň o 15:06, že sa so Saškou dlho rozprávala ohľadom stretnutia, no F. podľa jej vyjadrenia s navrhovateľmi na stretnutie ísť nechce. Podľa matky by stretnutie mohlo mať negatívny dopad na psychiku dieťaťa, a preto žiada navrhovateľov o trpezlivosť a ústretovosť a nie o vyvíjanie nátlaku. Potom dňa 08.06.2016 navrhovateľka e-mailom požiadala matku maloletej, aby aspoň touto cestou mohli zablahoželať maloletej k narodeninám a keďže nebola iná možnosť, darček nechali v škôlke. Na to matka odpísala dňa 09.06.2016, pričom poďakovala za darček a uviedla, že Saška sa s nimi nechce stretnúť a neželá si ich prítomnosť, pretože má silno vryté negatívne spomienky na nich. E-mailom dňa 14.06.2016 navrhovateľka navrhla matke uskutočnenie spoločného výletu aj s matkou do mestečka Cisna v Poľsku, na čo matka dňa 17.06.2016 odpísala, že to oznámila F., avšak tá aj napriek jej dohováraniu a motivácií sa s navrhovateľmi nechce stretnúť.

13. Správa Univerzitnej nemocnice L. Pasteura Košice zo dňa 08.01.2015 vypracovaná MUDr. Teréziou Rosenbergerovou, detskou psychiatričkou (v spise na č.l. 55 a 56), odporúča riešiť styk dieťaťa s otcom za prítomnosti matky a to v domácom prostredí dieťaťa, postupne s krátkymi návštevami za prítomnosti matky. Dieťa musí meniť svoje negatívne nastavenie voči otcovi, nie však násilnou formou. Je nutné rešpektovať zdravotný stav dieťaťa, ktorý je t.č. dekomp. Aj napriek tomu, že dieťa už bolo mnohokrát vyšetrené, viac menej sa všetci vyšetrujúci zhodujú na tom, že vek dieťaťa je nízky, fixácia na matku prisilná, nálezy otec neakceptuje, tlačí na dieťa, matke sa údajne podľa slov matky vyhráza, ponižuje ju. Záujmom dieťaťa je určite mať pekný vzťah so svojim otcom, spôsob stretávania a rešpektovania správ dieťaťa nielen práv otca, je však nevyhnutné aktuálny tlak a spôsoby správania sa je potrebné zmeniť, dieťa nemôže byť obeťou nepodareného vzťahu rodičov, ani nástrojom pomsty. Aktuálne je stav dieťaťa výrazne dekompenzovaný, je nutné rešpektovať lekársky nález. Správa je vydávaná na žiadosť matky pre potreby súdneho konania. Podľa Správy Univerzitnej nemocnice L. Pasteura Košice zo dňa 17.03.2016 vypracovanej MUDr. Teréziou Rosenbergerovou, detskou psychiatričkou (v spise na č.l. 200) bola maloletej stanovená diagnóza: F43.8 Iná reakcia na ťažký stres. Odporúčané je vyčkat' so stretávaním sa, je vhodné riešiť styk iba sporadicky, za prítomnosti matky, dieťa, ktoré doteraz s otcom nežilo, otec podľa obj. anamnestických údajov dlhú dobu za dieťaťom neprišiel, nejavil oň

záujem, nemôže očakávať vytvorenie pevného a hlbokého vzťahu. Nútené stretávania sa môžu spôsobiť ešte závažnejšie zhoršenie stavu dieťaťa a traumy na dlhé časové obdobie, láska nie je na povel, nedá sa vynútiť nijakým papierovým rozhodnutím. Trpezlivosť a postupné pestovanie vzťahu môžu byť schodnejšou cestou. Dieťa potrebuje jednotný režim, veľa pokoja, stres a zmeny mu robia veľmi zle, zhoršujú stav.

14. Podľa správy PhDr. Márie Sadivovej, klinického psychológa, zo dňa 12.12.2014 (v spise na č.l. 8) ide t.č. podľa psychologického vyšetrenia o prudké zhoršenie celkového psychického stavu v popredí s depresívnou symptomatológiou, s poruchami emócií, citov. V tomto akútnom stave odporúča pozastaviť stretávanie otca s dieťaťom. V opačnom prípade hrozí susp. zlomenie psychiky dieťaťa na ktoromkoľvek mieste prežívania alebo správania dieťaťa. Odporúča sa pedopsychiatrické vyšetrenie. Až po celkovom upokojení trvajúcim susp. najmenej 1 rok je predpoklad, že dieťa začne napredovať. Podľa správy PhDr. Márie Sadivovej zo dňa 08.09.2015 (v spise na č.l. 159 a 160) ide podľa psychologického vyšetrenia o už opakovane a prudké zhoršenie psychického stavu dieťaťa a to v popredí s depresívnou symptomatológiou a poruchami správania, tiež znovu s iatrogenizáciou somatoformných porúch správania na základe vynucovania si styku dieťaťa s otcom, ktoré dieťa zásadne a trvalo odmieta. T.č. ide o ďalšie zhoršenie psychického stavu dieťaťa a možno zjavne predpokladať, že susp. dôjde aj k trvalým následkom susp. na psychickom ladení dieťaťa. Správy PhDr. Márie Sadivovej zo dňa 18.02.2016 (v spise na č.l. 201) obsahuje rovnaké závery ako predošlá správa. Opakovane odporúča pozastaviť styk dieťaťa s otcom na čas trvalého a celkového upokojenia dieťaťa.

15. Podľa správy o kontrolnom psychologickom vyšetrení maloletej vyhotovenej PhDr. Deziderom Kofajom, psychológom ÚPSVaR Svidník zo dňa 12.09.2014 sa u maloletej prejavili traumatizujúce následky u maloletého 3 ročného dieťaťa spôsobené porušením hlavných zásad psychohygieny pri styku s otcom. Podľa tejto správy uvedený záver vyplýva z toho, že v sociálnom správaní dieťaťa v porovnaní s psychologickým vyšetrením z júna nastali výrazné záporné zmeny: Dievčatko je odmietavé, neisté, nechce zostať v miestnosti bez matky, odmieta sa zapojiť do hry s hračkami, pri kreslení sedí na rukách mamy. Veku neprimeraným a deštruktívnym prudkým spôsobom rozhadzuje hračky a ceruzky. Kým v júni ho charakterizovali ako „temperamentné a sebaapresadzujúce sa dievčatko“, teraz pôsobí neisto a vystresovane.

16. Z rozhodnutia Okresného úradu Stropkov, odboru všeobecnej vnútornej správy zo dňa 07.08.2016 č. OU-SP-OVVS-2016/000172-78-203/16 súd zistil, že týmto rozhodnutím bol navrhovateľ PhDr. U. V. uznaný vinným zo spáchania priestupku proti občianskemu spolunažívaniu podľa § 49 ods. 1 písm. a/ zákona č. 372/1992 Zb. o priestupkoch a to na základe toho, že povedal o Mgr. L. V. (matke maloletej), že je psychicky chorá a že sa zbláznila. Cestou Okresného úradu Stropkov súd zistil, že ku dňu 14.09.2016 nebolo uvedené rozhodnutie právoplatné (úradný záznam na č.l. 312).

17. Z rozhodnutia Okresného úradu Humenné, odbor všeobecnej vnútornej správy, zo dňa 15.06.2016 č. OU-HE-OVVS-2016/000211-1 súd zistil, že konanie vo veci priestupku proti majetku podľa § 50 ods. 1 zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch, ktorého sa mala dopustiť matka maloletej tým, že mala dňa 06.09.2014 poškodiť vstupnú bránu na pozemok rodinného domu navrhovateľov, bolo zastavené, pretože nebolo spáchanie skutku obvinenej preukázané.

18. Podľa znaleckého posudku PhDr. Dariny Hubovej, znalkyne z odboru psychológia, Odvetvia: klinická psychológia detí, klinická psychológia dospelých, psychológia sexuality č. 47/14 vo veci vedenej na Okresnom súde Svidník sp. zn. 2P/16/2013 zo dňa 16.07.2014 psychologickým vyšetrením matky bolo zistené, že matka je osobnosť emočne reaktívna, rýchlo sa rozruší a urazí, s naivnou vierou v šťastie, záľubou v dramatizácii, ľahko ovplyvniteľná. Snaha o dominantné presadzovanie sa, pôsobiť a ovplyvňovať okolie a tak dosahovať svoje ciele. Aktuálne vnútorne nekludná v dôsledku emočnej disharmónie, zdrojom stresu je citová nesaturovanosť, čo vedie k zvýšenej precitlivenosti, netrpezlivosti. negatívne nastavená, výrazne opozičná, neústupná. poznanie a vzhľad do problémov manželstva je povrchný, ich riešenie je nezrelé, egocentrické, vystupňovaná je predstavivosť, až fabulácia, tendencia dramatizovať, vymýšľať si, úzkosť, pocit ohrozenia od vonkajšieho sveta. Vo vzťahu k maloletej je matersky nadmerne ochraňujúca, jej rodičovské správanie je sytené nezrelou emocionalitou, citovo síce dieťa saturuje, ale zároveň silne, majetnícky k sebe viaže, manipuluje ním, nekontroluje sa emocionálne pred dieťaťom vo vzťahu k otcovi. Jej verbálne vyjadrenia čo sa týka osobného záujmu a ústretovosti pri výchove dieťaťa v pozitívnom vzťahu k otcovi sú pretvárkou, prostredníctvom dieťaťa rieši svoj

vzťah k manželovi, a jej správanie v tomto smere je nevyspytateľné. Aktuálne prejavuje sa u nej sklon brániť dieťaťu v kontakte s otcom. Jej správanie je v rozpore s jej verbálnymi vyjadreniami, ak sa jej nepodarí zachrániť manželstvo, sleduje cieľ vytesniť otca postupne zo života dieťaťa, začína ho otvorene obviňovať zo sexuálne úchylného správania. Znalčka v znaleckom posudku poukázala na to, že počas znaleckého vyšetrenia sa dieťa nepýtalo na WC, kreslilo si a defekovalo do plienky, otec sa ponúkol, že dieťa prebalí a matka ho okamžite verbálne atakovala, že je sexuálne zvrátený, že sa kúpal s dieťaťom, že iba chce dcéru stále prebalovať, či jej chce pozerať ženské genitálie. Podľa záverov tohto znaleckého posudku majú obaja rodičia pozitívny citový vzťah k ich maloletej dcére. Maloletá sa prejavuje citovo pozitívne k obojmu rodičom, citovo preferuje a je citovo viac naviazaná na matku, ktorá jej poskytuje každodennú osobnú starostlivosť. Je v záujme maloletej, aby bola v čo najčastejšom kontakte s otcom. Dieťa pozná aj starých rodičov na strane otca, problém je citová naviazanosť na matku, pri prebudení v noci by mohla trpieť úzkosťou, ak by zistila jej neprítomnosť. Správanie matky je v rozpore so záujmom dieťaťa, čo sa môže prejavovať v budúcnosti u maloletej v smere oneskoreného citového a osobnostného vývinu pri absencii otca pri jej výchove. Matke nemožno tolerovať, že neumožňuje otcovi žiaden kontakt s dieťaťom. Kým sa neupravia pomery medzi rodičmi, je pravdepodobnosť, že matka aj naďalej bude prejavovať nezáujem o styky otca s dieťaťom, bude účelovo využívať lekárske vyšetrenia, psychologické vyšetrenia, nebude komunikovať s otcom. Obaja rodičia sú rovnako citovo a osobnostne spôsobilí zabezpečovať výchovu maloletého dieťaťa. Maloleté dieťa otca pozná, neodmieta ho, ale obdobia dlhšieho nekontaktovania s otcom ho citovo od otca vzdávajú, takže spočiatku sa môže k nemu správať rozpačito, dokonca ho odmietať, potrebuje čas, aby si vybavilo a obnovilo spomienky na pozitívne zážitky s otcom a šlo s ním na styk bez ďalších problémov. Potrebná je v tomto pomoc matky, ktorá má dieťa pozitívne vychovávať vo vzťahu k otcovi, rozprávať sa s dieťaťom o ňom, prezerať fotografie, motivovať pozitívne dieťa k stretnutiu s otcom, keď príde zo zahraničia.

19. Podľa znaleckého posudku PhDr. Marty Halašovej, PhD., znalčkyne z odboru psychológia, č. 51/2015 vo veci vedenej na Okresnom súde Svidník sp. zn. 2P/16/2015 rodičovské postoje matky sú v porovnaní s otcom diferencovanejšie a výraznejšie. Významne dominuje prejavovanie nadmernej starostlivosti o dieťa až k zasahovaniu do života dieťaťa, tendencia k podnecovaniu slovných prejavov u dieťaťa a ku kamarátskemu a solidarite s dieťaťom. Maloletá pri kresbe rodiny nakreslila matku, babku, dedku a samú seba. Otca do svojej predstavy rodiny nezahrnula. Má dobrý vzťah k obojmu rodičom, identifikuje sa s postavou matky. Na deklaratívnej úrovni otca odmieta, na projektívnej úrovni zistená absencia otca v rodinnom koncepte. Otec jej však zjavne chýba, vyhľadáva jeho prítomnosť a nechce od neho odísť, prizýva ho k hre. V závere posudku znalčka uviedla, že obaja rodičia sú naladení antagonisticky, pričom dlhotrvajúci spor o stretávanie sa otca s maloletou je sprevádzaný ďalšími podaniami a trestnými oznámeniami z oboch strán, keď vzájomné animozity zasiahli príbuzenstvo a širšie sociálne a pracovné okolie. Maloleté dieťa je v situácii, keď sú obaja rodičia pohŕtení dokazovaním svojej pravdy, je dezorientované, jeho psychika je destabilizovaná. Psychologickým vyšetrením bolo zistené, že u maloletej ide o osobnosť dieťaťa vo vývine, vývin je nerovnomerný. intelektová a rečová zložka zodpovedá veku, sociálna, emocionálna a grafomotorická zložka zaostáva. Dieťa má zjavne dobrý vzťah k obojmu rodičom, identifikuje sa s osobou matky. Dieťa na separáciu od otca reaguje rezonantne. Obaja rodičia disponujú vhodným osobnostným potenciálom pre výchovu a starostlivosť o maloleté dieťa, ale u oboch sú prítomné aj výchovné riziká spôsobené vyhrotením konfliktov v súvislosti so súdnym konaním (na strane matky je to tendencia k presadzovaniu sa až k agresivite, prísnosťou až hostilitou, sebadramatizáciou, v súvislosti so súdnym konaním prítomná psychosomatická vzrušenosť, podráždenosť, vypätosť, labilita, napätosť, prestimulovanosť; na strane otca menšia citlivosť na súhlasí či nesúhlas iných, sklon k direktivite a formalizmu, psychosomatická napätosť, ťažké znášanie kritiky a tendencia prijímať kritiku ako záporný postoj). Matka neuviedla žiaden relevantný dôvod, ktorý by vysvetľoval odmietanie kontaktu maloletej dcéry s otcom bez jej prítomnosti. Správanie sa dieťaťa (ako je opísané v zápisnici o výkone rozhodnutia v dňoch 05. a 06.09.2015) svedčí o ovplyvňovaní dieťaťa matkou (obviňuje otca pred dieťaťom, robí mu výčitky), miestami sa pýta dieťaťa či ide s otcom, dieťa nepresvedča a ani k otcovi neposiela. jej príznaky separácie od dieťaťa (kladenie dieťaťa na zem) spolu s jej negatívnymi vyjadreniami smerom k otcovi spôsobujú „dvojitú väzbu“ (protikladné signály), čo vedie k destabilizácii psychického stavu dieťaťa (plač, krik) a k dezorganizácii jeho správania (útek, schovávanie, kľčovitité držanie sa matky). Matka oznamuje súdu, kedy otec zanedbal kontakt s dcérou s tým, že mu v tom nebráni žiadna prekážka, avšak keď otec tento záujem má, matka mu samostatné stretnutie s dieťaťom komplikuje, sťažuje až znemožňuje. Chce otcovi maloletej zjavne diktovať kedy, ako a kde môže s maloletou byť, podmieňuje to svojou prítomnosťou, čo je vzhľadom na ich negatívne nastavenie evidentne kontraproduktívne. Na maloletú môžu matkine verbálne vyjadrenia a

neverbálne prejavy pôsobiť manipulatívne. Zo spisu vyplýva, že matka maloletej v prítomnosti maloletej otca karhá, robí mu výčitky, obviňuje ho zo zhoršenia zdravotného stavu, pričom túto atmosféru dieťa vníma. Znalčka považuje za nemožné, aby vo výchovnom prostredí matky prevládala klíma úprimne podporujúca kontakt dcéry s otcom. Matka takto sčasti nevedome, a rozhodne v dobrom úmysle, vedie dieťa proti otcovi, spôsobuje zmätok v citoch dieťaťa, deformuje identitu maloletej (osobnú, rodinnú). V odpovediach na položené otázky znalčka uviedla, že psychický stav maloletej je v súčasnosti destabilizovaný, na deklaratívnej úrovni (slovné vyhlásenie) preberá postoje a názory zo svojho výchovného prostredia od blízkych osôb, s ktorými trávi najviac času, hlavne od matky. Maloletá vyrastá vo výchovnom prostredí matky, je teda zjavné, že matkin vplyv je najsilnejší. Matka vyjadruje otvorene svoje výhrady/kritiku voči otcovi, tieto tendencie maloletá preberá a pri ich posilnení tieto tendencie prejavuje (kopíruje). Na projektovej úrovni otec v rodinnom koncepte dieťaťa chýba, je nahradený starým otcom z matkinej strany, čo je pochopiteľné. Na úrovni správania/prejavov je jej vzťah k otcovi výrazne pozitívny. Aj otec má k maloletej výrazne pozitívny vzťah. Psychologickým vyšetrením neboli zistené u maloletej vplyvy stretnutí bez prítomnosti matky v cudzom prostredí a za prítomnosti cudzích osôb. Otec maloletej a jeho rodičia nie sú pre maloletú cudzí ľudia. Svojho otca dobre pozná a vyhľadáva jeho prítomnosť a na jeho rodičov si spomína bez výraznejších emočných prejavov (bez negatívnych prejavov v správaní). Na otázku aký vplyv na psychiku dieťaťa by mal súdny výkon rozhodnutia v súčinnosti s políciou znalčka odpovedala, že takéto ako aj iné situácie líšiace sa od bežných situácií by na psychiku dieťaťa vplývali v súlade s jeho pripravením/vyladením na túto udalosť v jeho domácom prostredí svojimi najbližšími dospelými osobami. Vplyv na psychiku maloletého dieťaťa obyčajne nemá samotná realita (napr. asistencia polície), ale reakcie blízkych osôb. Prítomnosť polície konfliktnú situáciu medzi rodičmi len rámcuje. Maloletá počas psychologického vyšetrenia nevyjadrila žiadnu reflexiu na asistenciu polície. Matka maloletej nijako neskrýva svoj kritický postoj voči otcovi, hoci deklaruje ochotu spolupracovať pri vytváraní vzťahu otec - dieťa. Tento kritický, vyčítaný postoj, spolu s neistotou a nedôverou v otca, sa u dieťaťa manifestuje v náročných vypätých situáciách, kedy matka vnútorne nesúhlasí s tým, že otec je vzhľadom na zdravý vývin maloletej rovnako zodpovedná rodičovská osoba. Dieťa vtedy môže reagovať dezorganizáciou správania, úzkosťou, vyhýbaním, útekom. Psychologickým vyšetrením nebola zistená u maloletej prítomnosť negatívnych osobných spomienok na otca a na prostredie jeho rodičov. Nebolo zistené, že by matka programovo a cielene manipulovala maloleté dieťa proti otcovi a jeho príbuzenstvu. Z psychologického hľadiska zdravým rodinným prostredím pre dieťa je také prostredie, v ktorom existuje rovnováha medzi materským a otcovským princípom, kde má dieťa dovolené užívať si lásku a ochranu zo strany oboch rodičov bez toho, aby jeden rodič striktno určoval/limitoval kompetencie druhého rodiča. Pre matku, ktorá vychovávala maloletú prevažne sama, je náročné prežívať takéto usporiadanie vplyvov a vzťahov. Svoju úlohu vo výchove maloletej nadhodnocuje až glorifikuje. Nevyvážený pohľad na kvalitu/vhodnosť druhého rodiča, v tomto prípade otca maloletej, komplikuje zdravý vývin maloletého dieťaťa. Otec maloletej je spôsobilý zabezpečiť maloletej osobne aj s pomocou a podporou svojich rodičov (hlavne svojej matky) vhodné a zdravé výchovné prostredie, poskytnúť jej starostlivosť a opateru, pociť bezpečia, rodičovskú lásku a materiálne zabezpečenie.

20. Na pojednávaní vo veci vedenej na tunajšom súde pod sp. zn. 2P/16/2015 dňa 02.06.2016 znalčka PhDr. Marta Halašová, PhD., vo svojej výpovedi okrem záverov uvedených v predošlom odseku uviedla, že stretávanie sa otca s maloletou v prítomnosti matky keď medzi rodičmi panujú antagonizmy, je kontraproduktívne, t.j. nespĺňa svoj účel. Taktiež uviedla, že aj názory malých detí sú vždy odrazom komplexu vplyvov okolitého prostredia. Môže to byť silné naviazanie na matku, ktoré tam evidentne je, ale môže to byť aj podvedome kopírovaná úzkosť matky, ktoré neprezíva pozitívne kontakt otca s dieťaťom bez svojej prítomnosti minimálne, dieťa môže s matkou takto lojalizovať a podvedome sa prispôsobovať jej názorom a pocitom.

21. Podľa vyjadrenia navrhovateľov zo dňa 20.07.2016 na pojednávaní konanom vo veci vedenej na tunajšom súde pod sp. zn. 2P/16/2015 dňa 02.06.2015 znalčka uviedla, že znalecké skúmanie maloletej odporúča najskôr jeden rok od uskutočneného predchádzajúceho znaleckého skúmania, t.j. najskôr v mesiaci november 2016, keďže posledné psychologické vyšetrenie maloletej sa uskutočnilo 21.11.2015. Túto skutočnosť potvrdila aj matka maloletej vo vyjadrení zo dňa 29.06.2016.

22. Z fotografií a videí prehratých na pojednávaní za pomoci výpočtovej techniky súd zistil, že maloletá mala v minulosti s navrhovateľmi ako starými rodičmi vytvorený pozitívny vzťah. Na videách a fotografiách sa maloletá I. s navrhovateľmi hrala, rozprávala, spoločne telefonovali otcovi, piekli spolu koláčiky, šantila sa spolu s inými deťmi v obdobnom veku, pričom išlo aj o niekoľkominútové videá.

Fotografie boli (podľa časovej stopy uvedenej vo vlastnostiach fotografií) vyhotovené zariadením Apple iPod touch v dňoch 02.05.2014, 03.05.2014, 05.09.2014, 06.09.2014, 07.09.2014, 06.12.2014 a 07.12.2014.

Na základe vykonaného dokazovania súd právne uzatvára:

Podľa článku 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí, nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

Podľa článku 6 ods. 2 Dohovoru o právach dieťaťa štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, zabezpečujú v najvyššej možnej miere zachovanie života a rozvoj dieťaťa.

Podľa článku 8 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, sa zaväzujú rešpektovať právo dieťaťa na zachovanie jeho totožnosti, včítane štátnej príslušnosti, mena a rodinných záväzkov v súlade so zákonom a s vylúčením nezákonných zásahov.

Podľa článku 12 ods. 1 a 2 Dohovoru o právach dieťaťa štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, zabezpečujú dieťaťu, ktoré je schopné formulovať svoje vlastné názory, právo tieto názory slobodne vyjadrovať vo všetkých záležitostiach, ktoré sa ho dotýkajú, pričom sa názorom dieťaťa musí venovať patričná pozornosť zodpovedajúca jeho veku a úrovni. Za tým účelom sa dieťaťu poskytuje najmä možnosť, aby sa vypočulo v každom súdnom alebo správnom konaní, ktoré sa ho dotýka, a to buď priamo, alebo prostredníctvom zástupcu alebo príslušného orgánu, pričom spôsob vypočutia musí byť v súlade s procedurálnymi pravidlami vnútroštátneho zákonodarstva.

Podľa článku 5 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine (ďalej len „ZoR“) záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä

- a) úroveň starostlivosti o dieťa,
- b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava,
- c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa,
- d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa,
- e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou,
- f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa,
- g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny,
- h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami,
- i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

Podľa prvej vety § 25 ods. 5 ZoR ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami (§ 116 Občianskeho zákonníka).

Podľa § 43 ZoR maloleté dieťa má právo vyjadriť samostatne a slobodne svoj názor vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. V konaniach, v ktorých sa rozhoduje o veciach týkajúcich sa maloletého dieťaťa, má maloleté dieťa právo byť vypočuté. Názoru maloletého dieťaťa musí byť venovaná náležitá pozornosť zodpovedajúca jeho veku a rozumovej vyspelosti.

Podľa § 116 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“) blízkou osobou je príbuzný v priamom rade, súrodenec a manžel; iné osoby v pomere rodinnom alebo obdobnom sa pokladajú za osoby sebe navzájom blízke, ak by ujmu, ktorú utrpela jedna z nich, druhá dôvodne pociťovala ako vlastnú ujmu.

Podľa článku 5 ods. 2 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“) súd postupuje z úradnej povinnosti na základe zákona na účely prejednávania a rozhodnutia veci tak, aby ochrana práv bola rýchla a účinná.

Podľa článku 10 ods. 1 a 2 CMP dôkazy a tvrdenia účastníkov konania hodnotí súd podľa svojej úvahy v súlade s princípmi, na ktorých spočíva tento zákon. Žiaden dôkaz nemá predpísanú zákonnú silu.

Podľa článku 12 CMP súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prieťahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania účastníkov konania a iných osôb.

Podľa § 2 ods. 1 CMP na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 38 ods. 1 a 2 CMP ak je účastníkom maloletý, ktorý je schopný vyjadriť samostatne svoj názor, súd na jeho názor prihliadne. Názor maloletého zisťuje súd spôsobom zodpovedajúcim jeho veku a vyspelosti. Podľa povahy veci zisťuje súd názor maloletého bez prítomnosti iných osôb.

Pre rozhodnutie o úprave styku maloletého dieťaťa v zmysle citovaného § 25 ods. 5 Zákona o rodine je nevyhnutné kumulatívne naplnenie troch podmienok a to:

- a) ide o styk s blízkymi osobami
- b) je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa
- c) vyžadujú si to pomery v rodine

a) blízke osoby

23. Pri pojme „blízka osoba“ a účely citovaného ustanovenia § 25 ods. 5 ZoR je potrebné vychádzať z definície upravenej v ustanovení § 116 OZ, na ktoré citované ustanovenie § 25 ods. 5 ZoR priamo odkazuje. Uvedená definícia jasne stanovuje, že blízkymi osobami sú okrem iného aj príbuzní v priamom rade. Príbuzenstvo v priamom rade je biologickou kategóriou vzťahu a ako také ho nie je možné meniť rozhodnutím súdu. Príbuzní v priamom rade sú bez obmedzenia všetci predkovia a potomkovia (vid'.: X., M., Y., A., V., J., I., M., F., F., Z., m. a kol. Občiansky zákonník I. § 1 - 450. komentár. Praha: C.H. Beck, 2015, str. 724). Navrhovatelia sú starými rodičmi maloletej, čo medzi účastníkmi nebolo sporné. Sú preto blízkymi osobami maloletej v zmysle uvedenej definície. Na tom nič nemení ani názor matky, že navrhovatelia podľa nej nie sú blízkymi osobami maloletej, pretože s ňou nemajú vytvorený vzťah. Navrhovatelia od narodenia maloletej ako jej starí rodičia boli a budú jej blízkymi osobami v zmysle uvedenej definície bez ohľadu na vnútorné presvedčenie matky. Pokiaľ ide o matkou deklarovanú absenciu vzťahu medzi navrhovateľmi a maloletou, tou sa súd zaoberá v nasledujúcich častiach tohto odôvodnenia.

b) je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa

24. Zákon o rodine a ani žiaden iný právny predpis presne nedefinuje pojem „záujem maloletého dieťaťa“. Obsah tohto pojmu je široký a je potrebné ho posudzovať vždy v kontexte špecifickosti konkrétneho prípadu s ohľadom na všetky okolnosti. Súd nepochybuje o tom, že je prvoradým záujmom dieťaťa, aby vyrastalo v bezpečnom a stabilnom výchovnom prostredí v okruhu ľudí, ktorí sú schopní a ochotní mu poskytnúť nielen materiálne zabezpečenie ale aj lásku a výchovu tak, aby sa dieťa mohlo pozitívne vyvíjať po všetkých stránkach. Súd taktiež nepochybuje o tom, že matka má vytvorené vhodné podmienky pre výchovu maloletej (v konaní nebolo preukázané, že by takéto podmienky nemala vytvorené o čom svedčí napr. správa o šetrení v domácnosti kolíznym opatrovníkom ale aj obe znalecké posudky, v ktorých znalci navrhli zveriť dieťa do jej osobnej starostlivosti). Na druhej strane si je však nutné uvedomiť, že záujmom dieťaťa nie je „žiť v škrupine“, ale jeho záujmom je aj vytváranie a rozvoj vzájomných vzťahov a väzieb k okoliu a najmä k obom rodičom ako aj k iným blízkym osobám (vid' cit. článok 5 písm. h/ ZoR). Rozvodom manželstva rodičov maloletej nedošlo k zániku existujúcich väzieb medzi maloletou P. a rodinou na strane jej otca. Právo na rozvoj takýchto väzieb nemá len takáto rodina (v tomto prípade navrhovatelia) ale aj samotné maloletá a to bez ohľadu na to, či s tým matka maloletej súhlasí alebo nie. Zverením dieťaťa do jej osobnej starostlivosti totiž matke nevzniklo právo autonómne rozhodovať o tom, či sa dieťa bude alebo nebude stretávať s otcom alebo rodinou na jeho strane a to bez ohľadu na jej subjektívne vnútorné presvedčenie, že tak koná v záujme maloletej.

25. Maloletá R. je v súčasnosti vo veku 5 rokov a teda nie je vo veku batolaťa, ktoré by nevnímalo okolie. Naopak je vo veku, kedy si svoje okolie všíma, je schopná si vytvárať interpersonálne väzby

(napr. priateľstva v škôlke) a tieto väzby rozvíjať. Rovnako tak je vo veku, ktorý je vhodný na rozvíjanie rodinných väzieb a to vo vzťahu k rodinám či na strane matky ako aj na strane otca. Tento vek je ideálny na budovanie takýchto väzieb aj s ohľadom na to, že ide o dieťa v predškolskom veku, kedy ešte nemá školské povinnosti, na ktoré bude musieť nepochybne zamerať časť svojho záujmu.

26. Napriek tomu je maloletá už od veku cca 2 a pol roka (teda zhruba od veku, kedy začína dieťa svoje okolie vnímať) konfrontovaná s konfliktami medzi jej rodičmi a ich rodinami, je vystavovaná stresujúcim vyhroteným situáciám, čo musí mať vplyv na jej psychiku a zdravý vývin. Pre posúdenie toho, či je v záujme maloletej upraviť jej styk so starými rodičmi tak musel súd veľmi citlivo zvážiť všetky okolnosti prípadu, pričom pre rozhodnutie bolo potrebné zodpovedať jednu základnú otázku a teda či takýto styk nebude mať na maloletú namiesto želaného pozitívneho efektu (rozvoj vzťahov s rodinou na strane otca) efekt negatívny, na ktorý poukazovala matka.

27. Matka maloletej konštatovala, že styk s maloletej s navrhovateľmi (rodičmi otca) by mal na maloletú nepriaznivý (priam až deštruktívny) vplyv opierajúc sa o: správy psychológov a lekárov (psychologičky PhDr. Márie Sadivovej, psychológa PhDr. Dezidera Kofaja a pedopsychiatricky MUDr. Terézie Rosenbergerovej); skutočnosť, že medzi ňou na jednej strane a otcom a jeho rodičmi (navrhovateľmi) na druhej strane sú veľmi zlé vzťahy, rozpory a konflikty; ňou deklarované traumatizujúce zážitky, ktoré mala maloletá v minulosti zažiť či už v domácnosti navrhovateľov v Habure (pri realizácii styku otca s maloletou) alebo aj inde (v škôlke, na karnevale) a nakoniec o vyjadrenie samotnej maloletej, ktorá mala matke povedať, že s navrhovateľmi nechce byť.

28. V rozpore s uvedenými tvrdeniami matky sú vykonané dôkazy a to najmä fotografie a videá predložené navrhovateľmi, ktoré boli vykonané na pojednávaní ich prehratím, pričom tvrdenia matky spochybňujú aj závery znaleckých posudkov predložených vo veci sp. zn. 2P/16/2015 (posudky PhDr. Dariny Hubovej a PhDr. Marty Halašovej, PhD.). Matka vo svojom vyjadrení k návrhu uviedla, že cit.: „Do pozornosti konajúceho súdu dávam stretnutia našej dcéry s otcom a navrhovateľmi, ktoré boli realizované bez prítomnosti matky v rodičovskom dome v HaXX.XX.XXXX, (02.05.2014, 06.09.2014 a 07.09.2014 aj s prespaním ako aj 05.12.2014 a 06.12.2014 bez prespania), ktoré malo veľmi negatívny vplyv na zdravie našej dcéry a svojim zlým zaobchádzaním nalomili jej psychiku a vážne ohrozili jej život s možnými následkami do konca života“. Na prehratých videozáznamoch ako aj fotografiách napr. aj zo dní 06. a 07.12.2014 maloletá pôsobí v prítomnosti navrhovateľov šťastne a uvoľnene a vôbec nie ako dieťa, ktorého psychika by v dôsledku správania navrhovateľov v období pred týmito dňami (napr. matkou deklarované incidenty v dňoch 02.05.2014, 06.09.2014 a 07.09.2014) bola nalomená a bol by ohrozený jej život s následkami do konca života. Za nedôvodný súd považoval aj argument matky, že podľa jej názoru maloletá na týchto videách nie je prirodzená a je akoby „naprogramovaná“. Ide aj o niekoľkokomínútové videá, kde sa dieťa správa prirodzene a nejedná sa o akési niekoľkokosekundové prestrihy sporadických nútených úsmevov maloletej v inak psychicky skľučujúcom prostredí.

29. Z oboch znaleckých posudkov vyhotovených vo veci vedenej na tunajšom súde pod sp. zn. 2P/32/2013 (posudku PhDr. Hubovej č. 47/14 ako aj PhDr. Marty Halašovej, PhD.), v ktorej súd rozhoduje o styku otca (syna navrhovateľov) s maloletou vyplýva, že sa u matky prejavuje tendencia brániť dieťaťu v kontakte s otcom. Znalčka PhDr. Hubová v znaleckom posudku (na strane 23) uviedla, že matka je citovo negatívne naladená voči otcovi maloletej. Jej správanie je v rozpore so záujmom dieťaťa, čo sa môže prejaviť v budúcnosti u maloletej v smere oneskoreného citového a osobnostného vývinu pri absencii otca pri jeho výchove....matke nemožno tolerovať, že neumožňuje otcovi žiadny kontakt s dieťaťom. Kým sa neupravia pomery medzi rodičmi, je pravdepodobnosť, že matka aj naďalej bude prejavovať nezáujem o styky otca s dieťaťom, bude účelovo využívať lekárske vyšetrenia, psychologické vyšetrenia, nebude komunikovať s otcom. Znalčka taktiež v posudku uviedla, že ak sa matke nepodari zachrániť manželstvo, sleduje cieľ vytesniť otca postupne zo života dieťaťa. Súdu pritom neušlo pozornosti ani to, že matka dokonca okamžite verbálne atakovala otca počas znaleckého vyšetrenia pred znalkyňou, že je sexuálne zvrátený, keď po tom, čo dieťa defekovalo do plienky, navrhol, že ho prebalí (strana 20 posudku). Podľa názoru súdu toto správanie svedčí o výslovnom antagonickom nastavení matky voči otcovi maloletej. Aj keď na pojednávaní sa matka vo vzťahu k tejto situácii vyjadrila tak, že to nie je pravda a že sa len opýtala znalkyne, či je normálne, že sa otec kúpal s dcérou, súd nevidí dôvod, prečo by znalčka mala v znaleckom posudku uvádzať nepravdivé skutočnosti navyše za stavu, keď si ako znalec musí byť vedomá trestnoprávných následkov nepravdivého znaleckého posudku podľa § 347 Trestného zákona. Znalčka PhDr. Marta Halašová, PhD., v znaleckom posudku č. 51/2015

konštatovala, že správanie sa dieťaťa svedčí o ovplyvňovaní dieťaťa zo strany matky. Obviňuje otca pred dieťaťom, robí mu výčitky), miestami sa pýta, či ide s otcom, dieťa nepresviedča, ani k otcovi neposiela... matka oznamuje súdu, kedy otec zanedbal kontakt s dcérou, no keď otec tento záujem evidentne má, matka mu samostatné stretnutie s dieťaťom komplikuje, sťažuje až znemožňuje. Chce otcovi zjavne diktovať kedy, ako a kde môže s maloletou byť...na maloletú môže matkine verbálne vyjadrenia a neverbálne prejavy pôsobiť manipulatívnematka takto sčasti nevedome, a rozhodne v dobrom úmysle, vedie dieťa proti otcovi, spôsobuje zmätok v citoch dieťaťa, deformuje identitu maloletej (osobnú, rodinnú).

30. Aj keď je pravdou, že vyššie uvedené znalecké posudky sa primárne nezaoberali vzťahom maloletej k starým rodičom (navrhovateľom) a je pravdou, že navrhovatelia neboli znalcami vyšetrení, znalci pri vyšetrení maloletej nezistili, že by bola psychika maloletej ovplyvnená v dôsledku správania sa navrhovateľov. Znalčka PhDr. Darina Hubová v znaleckom posudku konštatovala, že maloletá pozná starých rodičov na strane otca. Znalčka PhDr. Marta Halašová, PhD., v znaleckom posudku konštatuje, že psychologickým vyšetrením (to sa uskutočnilo dňa 21.11.2015 - poznámka súdu) neboli u maloletej zistené vplyvy stretnutí bez prítomnosti matky v cudzom prostredí a za prítomnosti matky. To je taktiež v priamom rozpore s konštatovaním matky, že „pri realizácii styku otca s maloletou navrhovatelia v XX.XX.XXXX, (02.05.2014, 06.09.2014 a 07.09.2014 aj s prespaním ako aj 05.12.2014 a 06.12.2014 bez prespania) svojim zlým zaobchádzaním nalomili jej psychiku a vážne ohrozili jej život s možnými následkami do konca života“. Uvedená znalčka ďalej konštatovala, že pokiaľ ide o otca maloletej a jeho rodičov (t.j. navrhovateľov), nie sú to pre maloletú cudzí ľudia. Svojho otca dobre pozná a vyhľadáva jeho prítomnosť a na jeho rodičov si spomína bez výraznejších emočných prejavov (bez negatívnych prejavov v správaní). Rovnako konštatovala, že psychologickým vyšetrením nebola zistená u maloletej prítomnosť negatívnych osobných spomienok na otca a na prostredie jeho rodičov a aj to, že otec maloletej je spôsobilý zabezpečiť maloletej osobne aj s pomocou a podpory svojich rodičov (hlavne svojej matky) vhodné a zdravé výchovné prostredie, poskytnúť jej starostlivosť a opateru, pocit bezpečia, rodičovskú lásku a materiálne zabezpečenie.

31. K uvedeným znaleckým posudkom súd ďalej poznamenáva, že aj keď ide o posudky vykonané v inom súdnom konaní (vo veci vedenej na tunajšom súde pod sp. zn. 2P/32/2013, ktorej predmetom je úprava styku otca s maloletou), súd ich vykonal ako dôkazy v súlade s procesnými predpismi (CMP a CSP) a ich závery súd vyhodnotil v súlade so zásadou voľného hodnotenia dôkazov ako každý iný dôkaz (článok 10 CMP). Vykonalie ďalšieho znaleckého dokazovania osobitne v tomto konaní súd nevyhodnotil ako potrebné a to s ohľadom na to, že podľa vyjadrenia znalčky PhDr. Halašovej, PhD., vo veci vedenej pod sp. zn. 2P/32/2013 nie je vhodné vykonať znalecké dokazovanie v lehote kratšej ako jeden rok, pričom táto doba ku dňu rozhodnutia súdu ešte neuplynula. Navyše maloletá je už od útleho veku vystavovaná opakovane psychologickým a psychiatrickým vyšetreniam a znaleckým skúmaniam, a preto súd aj s ohľadom na možnosť vyhodnotiť stav veci aj z iných dôkazov, nepovažoval za potrebné ju v tak krátkom časovom úseku vystavovať ďalšiemu znaleckému skúmaniu.

32. Pokiaľ matka argumentuje neaktuálnosťou videozáznamov a fotografií s ohľadom na to, že od tej doby uplynula určitá doba a teda že v súčasnosti je už vzťah maloletej k navrhovateľom iný, tak tu je potrebné jej dať za pravdu v tom smere, že je logické, že odstupom času sa vzťahy menia. Avšak to je dôsledok časového odlúčenia (navrhovatelia konštatovali, že so svojou vnučkou neboli s výnimkou dvoch krátkych chvíľ, keď boli pri nej v škôlke a na karnevale už takmer 2 roky), a preto táto skutočnosť pri absencii reálnych dôvodov brániacich kontaktu maloletej s navrhovateľmi je skutočnosťou negatívnu. Spôsobuje totiž oslabovanie citových väzieb maloletej s navrhovateľmi ako jej starými rodičmi, pričom je v záujme maloletej, aby sa tieto väzby posilňovali a rozvíjali v súlade s citovaným článkom 5 písm. h/ ZoR. Nakoniec aj znalčka PhDr. Hubová vo svojom posudku poukázala na to, že obdobia dlhšieho nekontaktovania s otcom dieťa citovo od otca vzdávajú, takže spočiatku sa môže k nemu správať rozpačito, dokonca ho odmietať, potrebuje čas, aby si vybavilo a obnovilo spomienky na pozitívne zážitky s otcom a šlo s ním na styk bez ďalších problémov. Podľa názoru súdu uvedené konštatovanie o postupnom citovom vzdávaní sa dieťaťa je možné zovšeobecniť nielen na otca ale aj na ostatnú časť rodiny, s ktorou dieťa nie je dlhšiu dobu v kontakte (aj navrhovateľov).

33. Matka taktiež namietala, že navrhovatelia nejavili o maloletú skutočný záujem a tento záujem nejavil ani otec maloletej (uviedla, že maloletá nemôže za to, že si s ňou navrhovatelia z vlastnej viny nevytvorili žiaden bližší citový vzťah). O tom, že navrhovatelia majú a aj mali záujem stykať sa s maloletou, svedčia

e-mailly so žiadosťami o stretnutie s maloletou a nakoniec aj samotné toto konanie, na začatie ktorého dali navrhovatelia návrh. Ak matka na pojednávaní uviedla, že by umožnila navrhovateľom stretávať sa s maloletou, ak by ich žiadosti neboli akéhosi direktívneho charakteru, tak tu je nutné poukázať na to, že z e-mailov vyplýva, že navrhovatelia žiadali matku o styk s maloletou a to aj tak, že nechávali na rozhodnutí matky, kde a kedy sa styk uskutoční a aj ju osobne na tento styk pozvali. Súd preto vyjadrenie matky hodnotí len ako predstieraný záujem o umožnenie styku, k čomu súd poukazuje aj na záver znalkyne PhDr. Hubovej, v ktorom znalkyňa konštatovala, že verbálne vyjadrenia matky, čo sa týka osobného záujmu a ústretovosti pri výchove dieťaťa v pozitívnom vzťahu k otcovi, sú pretvárkou.

34. Matka maloletej poukázala na správy psychiatrov a psychológov (psychologičky PhDr. Márie Sadivovej, psychológa PhDr. Dezidera Kofaja a pedopsychiatričky MUDr. Terézie Rosenbergerovej), ktorými argumentuje zlý psychický stav maloletej, ktorý má byť v príčinnej súvislosti s konaním otca maloletej za súčinnosti navrhovateľov. Tu je ale nutné uviesť, že tieto správy boli vystavené bez vyšetrenia otca maloletej (a navrhovateľov) a vždy len po podaní vysvetlení zo strany matky. Tieto závery vyšetrení tak bez ďalšieho nepreukazujú stav a správanie sa dieťaťa ako dôsledok plynúci z predchádzajúceho stretnutia s otcom, čo nakoniec konštatoval aj Krajský súd v Prešove v rozsudku č.k. 2Co/29/2014-645 zo dňa 28.01.2015, ktorým v časti výroku o úprave styku otca s maloletou zrušil rozsudok Okresného súdu Svidník č.k. 2P/32/2013-407 zo dňa 04.09.2014 a vrátil mu vec na ďalšie konanie. Maloletá bola v uvedenom konaní 2x vyšetrená súdnymi znalcami z odboru psychológia, ktorí závery o zlom správaní sa otca (a navrhovateľov) v priebehu stykov s maloletou a absenciu pozitívneho vzťahu maloletej k nim nepotvrdili (viď predošlé časti tohto odôvodnenia). Z tohto dôvodu súd zamietol návrh matky (a kolízneho opatrovníka) na predvolanie a vypočutie PhDr. Márie Sadivovej a MUDr. Terézie Rosenbergerovej ako svedkov v tejto veci.

35. Matka maloletej ako aj kolízny opatrovník navrhli doplniť dokazovanie zistením názoru samotnej maloletej a to jej výsluchom. Aj tento návrh na doplnenie dokazovania súd zamietol a to z dôvodu, že ako už bolo konštatované, maloletá je už od útleho veku vystavovaná opakovane psychologickým a psychiatrickým vyšetreniam a znaleckým skúmaniam a podľa vyjadrenia kolízneho opatrovníka bol aj z jeho strany vykonaný osobný pohovor s maloletou za prítomnosti psychológa a to po upozornení matky, že psychologička maloletej neodporúča vypočúvanie dieťaťa (viď vyjadrenie k návrhu na čl. 179). Rovnako tak bolo konštatované, že maloletá je vo veku 5 rokov, pričom od veku 2 a pol roka je konfrontovaná s nezhodami a konfliktami medzi jej rodičmi a ich rodinami, čo evidentne zanecháva stopy na jej psychickom stave. Vzhľadom na vek maloletej a vystavovanie maloletej do uvedených situácií prakticky od času, keď začínala vnímať okolitý svet, podľa názoru súdu bráni tomu, aby mohla maloletá sama prezentovať svoj vlastný názor na vec pred súdom (a to bez ohľadu na to, či by jej výsluch prebehol bez prítomnosti účastníkov, v iných priestoroch ako v pojednávacej miestnosti a pod.). Preto súd nevykonal výsluch maloletej v zmysle citovaného § 38 ods. 1 a 2 CMP (resp. článku 12 Dohovoru o právach dieťaťa), pretože podľa názoru súdu maloletá nie je schopná samostatne vyjadriť svoj názor. Maloletá je už od začiatku konfliktov medzi rodičmi podrobovaná intenzívnemu tlaku, ktorý podľa názoru súdu bráni vytvoriť si skutočne vlastný názor na vec, ktorá je predmetom tohto konania a prezentovať ho súdu. Jednoznačne je to prezentované aj v záveroch znaleckého posudku znalkyne PhDr. Marty Halešovej, PhD., ktorá konštatovala, že maloletá vo svojom veku na deklaratívnej úrovni (slovné vyhlásenie) preberá postoje a názory svojho výchovného prostredia od blízkych osôb, s ktorými trávi najviac času, hlavne od matky. Maloleté dieťa je prirodzene ovplyvňované dospelými osobami, najmä tými, s ktorými je v najfrekventovanejšom osobnom kontakte. Maloletá vyrastá vo výchovnom prostredí matky, je teda zjavné, že matkin vplyv na dieťa je najsilnejší. Matka vyjadruje otvorene svoje výhrady/kritiku voči otcovi, tieto tendencie maloletá preberá a pri ich posilnení tieto tendencie prejavuje (kopíruje). Znalkyňa taktiež na pojednávaní uviedla, že aj názory malých detí sú vždy odrazom komplexu vplyvov okolitého prostredia. Môže to byť silné naviazanie na matku, ktoré tam evidentne je, ale môže to byť aj podvedome kopírovaná úzkosť matky, ktoré neprezíva pozitívne kontakt otca s dieťaťom bez svojej prítomnosti minimálne, dieťa môže s matkou takto lojalizovať a podvedome sa prispôbovať jej názorom a pocitom. Navyše matka vo svojich vyjadreniach opakovane poukazovala na to, že otec maloletej opakovane od veku 2 a pol roka vystavuje dieťa konfrontáciám s políciou, ktorú privoláva, čo má podľa názoru matky nepriaznivý vplyv na maloletú. Rovnako tak aj budova súdu (ako cudzie prostredie s cudzími ľuďmi) môže pôsobiť na dieťa stresujúco.

36. Za takto zisteného skutočného stavu veci súd dospel k záveru, že je v záujme maloletej, aby bol upravený jej styk s navrhovateľmi ako svojimi starými rodičmi, pretože je to potrebné pre vytváranie

a upevňovanie širších rodinných väzieb ako sú len väzby na rodinu na strane matky, z čoho môže maloletá v budúcnosti profitovať. V tejto súvislosti je nutné pripomenúť, že maloletá v súčasnosti vyrastá v domácnosti matky spolu s jej rodičmi, ktorí majú prakticky neobmedzený kontakt s maloletou (maloletá pri znaleckom vyšetrení u PhDr. maty Halašovej, PhD., pri kresbe rodiny starých rodičov na strane matky nakreslila v centre, čo znalkyňa vyhodnotila tak, že ich vníma ako najdôležitejšie osoby v rodine), kým starí rodičia na strane otca (navrhovatelia) kontakt s maloletou nemajú (z predložených e-mailov vyplýva, že aj gratulovať k narodeninám museli maloletej prostredníctvom matky a aj darček museli odovzdať sprostredkovane).

c) vyžadujú si to pomery v rodine

37. Matka maloletej vo vzťahu k tejto podmienke uviedla, že tá nie je splnená z dôvodov, že vzťahy v rodine (vzťahy medzi ňou a navrhovateľmi ako aj ich synom) sú zlé, došlo k opakovaným podávaniam trestných oznámení (ktorých je už cca 40), sťažností, iných podaní, na tunajšom súde prebieha súdny spor o ochranu osobnosti, kde žalobu voči nej podal navrhovateľ a pod.. Taktiež poukázala na komentáre k zákonu o rodine (k § 25 ods. 5), podľa ktorých jedným z dôvodov splňujúcich túto podmienku je to, ak je jeden z rodičov dlhodobo vzdialený, čo nie je tento prípad, pretože otec má upravený styk s maloletou predbežným opatrením a dožaduje sa ho. Alebo tiež v prípadoch, keď maloleté dieťa žije v spoločnej domácnosti so starými rodičmi a z nejakých dôvodov je im následne takýto styk odopieraný, čo tiež nie je tento prípad, pretože maloletá nikdy nebývala s navrhovateľmi v spoločnej domácnosti. Taktiež namietala situáciu, že otec pracuje v Rakúsku a nemá taký kontakt s maloletou, aký by mal, keby pracoval doma, si otec zavinil sám.

38. Pokiaľ ide o argument matky, že uvedená podmienka (že si úpravu styku vyžadujú pomery v rodine) nie je splnená pre zlé vzťahy v rodine, tak s touto sa súd nestotožňuje. Ohľadom preukázania zlých vzťahom medzi rodinami bolo predložených súdu množstvo dôkazných prostriedkov (rozhodnutia okresných úradov o prejednaní priestupkov, zápisnice o prejednaní priestupku, záznam OOPZ k priestupku a pod.), ktoré ale súd v tomto odôvodnení nepovažuje za potrebné podrobne vyhodnocovať, pretože nepovažuje za spornú skutočnosť to, že tieto vzťahy sú skutočne zlé. Avšak samotná existencia zlých vzťahov medzi rodinami sama o sebe nemôže byť dôvodom, pre ktorý by dieťaťu malo byť odopierané právo na kontakt so svojou rodinou. Maloletá R. za vzniknutú situáciu nemôže, bez svojho vlastného zavinenia sa dostať medzi „mlynské kolesá“ a pritom ona v tejto situácii najviac trpí. Ak by sa súd uspokojil s tézou, že existencia zlých vzťahov medzi rodinami je prekážkou rozhodnutia o úprave styku (tzn. že styk bude možné upraviť až po akomsi „zmierení rodín“), nie je možné predpokladať, že by zo strany matky, ktorá je proti takejto úprave, existovala vôľa tieto vzťahy upraviť.

39. Matka taktiež namietala, že v zmysle komentárov zákona o rodine je potrebné upraviť styk s blízkymi osobami najmä v prípadoch, keď je jeden z rodičov dlhodobo vzdialený alebo keď dieťa vyrastalo v domácnosti so starými rodičmi a tento styk im je následne odopieraný. K tomuto argumentu súd poznamenáva, že uvedené prípady nie sú taxatívne uvedenými dôvodmi, kedy súd môže styk blízkych osôb s maloletou upraviť, ale je na úvahe súdu, aby s ohľadom na špecifiká každého prípadu vyhodnotil, či je alebo nie je dôvod na takúto úpravu.

40. V prejednávanej veci súd zistil, že úpravu styku navrhovateľov (starých rodičov) ako blízkych osôb s maloletou si vyžadujú pomery v rodine. Otec maloletej, ako jej rodič má obmedzené možnosti na styk s maloletou, pretože pracuje v Rakúsku. Styk s maloletou má predbežne upravený na jeden víkend v mesiaci, avšak ani ten nie je často realizovaný pre vyššie uvedené problémy pri pokusoch o realizáciu styku. Navrhovatelia ako starí rodičia maloletej neboli v priamom kontakte s maloletou (s výnimkou krátko stretnutia v škôlke a na karnevale) od decembra 2014, t.j. už takmer 2 roky. Situácia v rodine si tak vyžaduje úpravu styku maloletej so starými rodičmi, ktorí sú vzdialenosťou bližšie k maloletej a svojím spôsobením nakoniec môžu rozvíjať nielen vzťah medzi nimi a maloletou ale aj medzi maloletou a jej otcom (ich synom) napr. sprostredkovaním kontaktu s ním či už telefonicky, prostredníctvom videohovorov cez skype a pod.. Znalčka PhDr. Hubová vo svojom posudku uviedla, že je potrebné, aby si dieťa vybavilo a obnovilo spomienky na pozitívne zážitky s otcom. Potrebná je v tom smere pomoc matky, ktorá má dieťa pozitívne vychovávať vo vzťahu k otcovi, rozprávať sa s dieťaťom o ňom, pozeráť si fotografie, motivovať a citovo naladiť dieťa k stretnutiu s otcom, keď príde zo zahraničia. Podľa názoru súdu vzhľadom na antagonické vzťahy oboch rodičov za súčasného stavu nie je možné

reálne očakávať takúto pomoc zo strany matky, avšak nápomocní k tomu by mohli byť v čase, keď je otec v zahraničí, práve jeho rodičia, o čo sami prejavili záujem (už v návrhu sami uviedli, že prostredníctvom nich bude zabezpečený kontakt maloletej so svojím otcom počas výkonu jeho zamestnania v Rakúsku).

41. Pokiaľ matka namietala, že otec maloletej sám môže za to, že pracuje v Rakúsku, a teda, že nemá možnosť na taký kontakt s maloletou, ako keby bol doma, tak tu súd poznamenáva, že zo strany otca nedošlo k „umelo vytvorenej prekážke“ jeho styku s maloletou. Je nesporné, že otec maloletej pracoval v Rakúsku už skôr, ako došlo k nezhodám medzi ním a matkou maloletej. Od otca nie je možné spravodlivo žiadať, aby v prípade, že chce rozvíjať svoje vzťahy s maloletou (či už osobne alebo prostredníctvom svojich rodičov) zanechal svoje zamestnanie a vrátil sa na Slovensko. Nakoniec aj maloletá má z tejto práce v zahraničí benefity. Otec platí k rukám matky výživné vo výške 200,- Eur mesačne a samotná matka na pojednávaní uviedla, že v štádiu riešenia sú aj rodinné prídavky cez Rakúske úrady.

42. Pokiaľ ide o ďalšie návrhy na doplnenie dokazovania, ktoré mali účastníci konania, tak tie súd zamietol z dôvodu, že ich vykonanie nepovažoval za potrebné pre rozhodnutie vo veci. Kolízny opatrovník, ako aj matka žiadali, aby súd doplnil dokazovanie výsluchom maloletej, ako aj výsluchom PhDr. Sadivovej a MUDr. Rosenbergerovej, pričom zamietnutie týchto návrhov na doplnenie dokazovania súd odôvodnil v odsekoch 34 a 35 tohto odôvodnenia. Matka maloletej ďalej žiadala predvolať a vypočuť ako svedkov riaditeľku materskej školy a školy, starostu obce Chotča a prípadne aj ďalších svedkov, ktorí boli prítomní na karnevale s poukazom na to, že na karnevale prejavila maloletá svoj názor. Podľa záverov znalkyne PhDr. Marty Halašovej, PhD. v znaleckom posudku Matka maloletej nijako neskrýva svoj kritický postoj voči otcovi, hoci deklaruje ochotu spolupracovať pri vytváraní vzťahu otec - dieťa. Tento kritický, vyčítaný postoj, spolu s neistotou a nedôverou v otca, sa u dieťaťa manifestuje v náročných vypätých situáciách, kedy matka vnútorne nesúhlasí s tým, že otec je vzhľadom na zdravý vývin maloletej rovnako zodpovedná rodičovská osoba. Dieťa vtedy môže reagovať dezorganizáciou správania, úzkosťou, vyhýbaním, útekom. „Incident na karnevale“ sa podľa vyjadrenia matky mal odohrať tak, že navrhovatelia sa nečakane dostavili na karneval, kde boli s maloletou okrem matky aj jej rodičia (starí rodičia maloletej zo strany matky). Aj pokiaľ by sa maloletá sa po príchode navrhovateľov prestala baviť a cítila sa ustráchaná, nemuselo by to znamenať, že ide o dôsledok správania sa navrhovateľov v minulosti, ale mohlo ísť o dôsledok náhleho vzniku vypätej situácie, keď sa dieťa ocitlo medzi dvoma skupinami (matka a jej rodičia na jednej strane a rodičia otca na druhej strane), pričom takéto situácie po skúsenostiach z minulosti môžu vyvolávať u dieťaťa pocit disharmónie a úzkosti a je logické, že dieťa v takej situácii volí najjednoduchšie riešenie, ako sa tejto situácie rýchlo zbaviť. Aj prípadné vyjadrenie dieťaťa v takejto vypätej situácii nie je možné objektívne vyhodnotiť ako vyjadrenie prezentujúce jeho skutočný záujem najmä za stavu, keď ho urobilo v prítomnosti matky a podľa záverov znalkyne PhDr. Marty Halašovej, Phd., maloletá preberá a kopíruje od matky názory na otca (a nepochybne podľa názoru súdu aj na jeho rodičov) a inak sa správa na deklaratívnej úrovni (slovné vyjadrenia) ako na úrovni projektívnej. Podľa názoru súdu tak aj prípadná voľba negatívneho postoja k navrhovateľom v danej situácii nebola len riešením najjednoduchším, ale aj riešením, ktoré by bolo po vôli matky, pretože maloletá postoj matky k navrhovateľom pozná a preberá ich od nej. Navrhovatelia navrhli doplniť dokazovanie vykonaním šetrenia správania sa maloletej v M. a výsluchom svedkov KataM.drátovej, U. M., O. B., C. P. a U.. X. a v prípade, že bude potrebné zistiť názor dieťaťa, tak aj znalecké dokazovanie. Vykonanie šetrenia správania maloletej v J.úd nepovažoval za potrebné, pretože s ohľadom na vykonané dôkazy a z nich dostatočne zistený skutočný stav veci (z prehratých videí súd zistil, že v minulosti sa maloletá správala v tomto prostredí prirodzene), by mohlo ísť o nie nevyhnutné zaťažovanie maloletej jej pozorovaním v prítomnosti pre ňu cudzích ľudí (zástupcu ÚPSvaR, zástupcu súdu a pod.). Taktiež pokiaľ ide o navrhovateľmi navrhnutých svedkov Kataríny M., Miroslava M., O. B., C. P. a MUDr. Vočkovej ktorí mali byť prítomní pri realizácii styku v B. v dňoch 02.05.2014, 06.09.-07.09.2014 a 06.12.-07.12.2014, resp. MUDr. Vočková mala v dňoch 07.09.2014 a 07.12.2014 maloletú vyšetriť, aj ich výsluchy súd nepovažoval za potrebné vykonať, pretože z prehratých videí si súd mohol urobiť závery o správaní sa maloletej počas jej pobytu u navrhovateľov aj bez potreby vypočutia uvedených svedkov. Návrh na doplnenie dokazovania vykonaním ďalšieho znaleckého dokazovania súd zamietol z dôvodov uvedených v odseku 31 tohto odôvodnenia - znalkyňa výslovne uviedla, že nie je vhodné vykonávať ďalšie znalecké dokazovanie v lehote kratšej ako jeden rok, pričom táto doba ešte ku dňu rozhodnutia súdu neuplynula.

43. V neposlednom rade súd pripomína, že bezdôvodné ďalšie doplňovanie dokazovania by znamenalo bezdôvodné odďaľovanie rozhodnutia vo veci. Navrhovatelia ako starí rodičia neboli s výnimkou krátkych

stretnutí v osobnom kontakte s maloletou už takmer 2 roky, pričom aj s ohľadom na vek maloletej, čo je bližšie odôvodnené v bode 25 tohto odôvodnenia, by ďalšie oddiaľovanie rozhodnutia a realizácie ich styku s maloletou mohlo znamenať postupné ochladzovanie vzťahom medzi nimi a narúšanie ich citových väzieb. Je v záujme aj maloletej, aby sa tieto väzby upevňovali a rozvíjali, pričom postupné plynutie času bez realizácie styku pôsobí v tom smere kontraproduktívne a v prípade dlhotrvajúcej izolácie maloletej od navrhovateľov hrozí aj nenávratiteľný stav odcudzenia sa, čo nie je možné pripustiť.

k rozsahu úpravy styku:

44. Pokiaľ ide o samotný rozsah styku, súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku. Matka namietala to, že maloletá reaguje podráždenie, keď sa spomenie B.. Aj keď v konaní sa nepreukázalo, že by prostredie domácnosti navrhovateľov malo na maloletú negatívny vplyv (znalkyňa PhDr. Marta Halašová, PhD., v znaleckom posudku konštatovala, že na rodičov otca si dieťa spomína bez výrazných emočných prejavov (bez negatívnych prejavov v správaní). Psychologickým vyšetrením nebola zistená u maloletej prítomnosť negatívnych spomienok na otca a na prostredie jeho rodičov), skutočnosť, že maloletá nebola v domácnosti navrhovateľov už takmer 2 roky, môže znamenať, že pre maloletú už bude toto prostredie pôsobiť ako prostredie cudzie. Podľa názoru súdu je potrebné, aby sa styk maloletej a navrhovateľov upravoval postupne a to tak z hľadiska rozsahu času ako aj z hľadiska miesta. Súd považoval za vhodné, aby sa styk spočiatku (počas prvého a druhého mesiaca) realizoval na neutrálnom mieste, ktorým je z hľadiska vzdialenosti od bydliska maloletej a možnosti realizácie potrieb maloletej najvhodnejšie mesto Stropkov, pričom výber konkrétneho miesta (napr. cukráreň, v závislosti od počasia detské ihrisko a pod.) bude na samotných navrhovateľoch. Na takúto realizáciu styku a postupné upevňovanie vzťahov s maloletou v období týchto prvých dvoch mesiacov stanovil súd čas 3 hodiny denne (od 10.00 hod. do 13.00 hod). Po uplynutí prvých dvoch mesiacov (t.j. v treťom až šiestom mesiaci) súd rozšíril tento rozsah styku na 5 hodín denne (od 10.00 hod. do 15.00 hod.), pričom rozšíril aj oblasť, v ktorej môže byť styk realizovaný a to na konkrétne určené miesta v okrese Svidník, Stropkov alebo Bardejov, pričom aj v tomto prípade je voľba konkrétneho miesta na samotných navrhovateľoch. Takáto úprava poskytne navrhovateľom možnosť vziať maloletú aj na krátky výlet v oblasti uvedených okresov. V oboch prípadoch ale súd uložil povinnosť najneskôr 20 hodín pred realizáciou styku (t.j. do 14.00 hod. predošlého dňa) oznámiť e-mailom tak Okresnému súdu Svidník, ako aj kolíznemu opatrovníkovi miesta, kde bude styk realizovaný. E-mailová adresa Okresného súdu Svidník je: podatelnaOSSK@justice.sk a e-mailová adresa kolízneho opatrovníka je: renata.stofankova@upsvr.gov.sk. Uvedená povinnosť nie je spôsobilá nadmerne obmedziť navrhovateľov, pokiaľ si vopred naplánujú program s maloletou. Uvedené obdobie prvých šiestich mesiacov je obdobím, počas ktorého sa pri dôslednom realizovaní styku majú postupne rozvinúť vzťahy maloletej k navrhovateľom a vybudovať dôvera (s ohľadom na väčší časový odstup je podľa názoru súdu potrebné, aby si dieťa postupne našlo cestu k navrhovateľom). Po uplynutí tohto obdobia (počnúc siedmym mesiacom do budúcnosti) už je možné upraviť styk maloletej s navrhovateľmi tak, ako ho žiadali upraviť navrhovatelia vo svojom zmenenom návrhu, t.j. v rozsahu 8 hodín denne bez obmedzenia na konkrétne miesto. Po upevnení vzťahov s navrhovateľmi ako osobami bude môcť byť realizovaný styk aj na inom ako neutrálnom mieste, teda aj v bydlisku navrhovateľov.

45. Styk súd upravil bez prítomnosti matky s ohľadom na závery znalkyne PhDr. Marty Halašovej, PhD., ktorá na pojednávaní vo veci 2P/16/2015 dňa 02.06.2015 konštatovala, že hlavne v situácii, keď medzi rodičmi panujú antagonizmy, je stretávanie sa otca s maloletou v prítomnosti matky kontraproduktívne, t.j. nespĺňa svoj účel. Súd sa s týmto záverom stotožnil aj vo vzťahu k styku navrhovateľov s maloletou, pretože evidentné antagonizmy panujú aj medzi nimi a matkou maloletej. Aby sa vzťahy medzi navrhovateľmi a maloletou mohli postupne budovať, je potrebné, aby styk s maloletou prebiehal nerušene bez ovplyvňovania (hoc aj nevedomého) zo strany matky.

46. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 CMP podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Svidník, písomne v 4 vyhotoveniach.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona číslo 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) v znení neskorších predpisov. Podľa štvrtej časti CMP sa postupuje pri výkone rozhodnutia, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému.